

บรรณานุกรม

หนังสือ

คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา. การปฏิรูปการศึกษา. พระนคร: สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, 2518.

ชลธิรา กลัด้อย. คำบรรยายในการสัมมนาอาจารย์วิชาภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2517.

ชวาล แพร่ศักดิ์. เทคนิคการวัดผล. พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2508.

_____. เทคนิคการเขียนข้อสอบ. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2520.

บุญดิน อัดถาวร. คู่มือวิชาครูภาษาไทย, เล่ม 3. หน่วยศึกษานิเทศก์: กรมการฝึกหัดครู, 2514.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ. ม.ด. ภาษาไทยวิชาที่ถูกลืม. พระนคร: กรุงเทพการพิมพ์, 2520.

ประคอง กรรณสูต. สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู. พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

รัตนา ศิริพานิช. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม. พระนคร: กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2519.

วัชรีย์ ชูระคำ. กิจกรรมกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2520.

บทความ

กองบรรณาธิการ. "ปฏิกริยาจากบุญดิน อัดถาวร." ศูนย์ศึกษา 2 (ตุลาคม-ธันวาคม 2515): 75.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. "แนวคิดการจัดระบบพัฒนาหลักสูตรและการจัดห้องเรียนแบบศูนย์
การเรียน." วารสารครูศาสตร์ 5 (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2517): 29.

ทีศนา แหมมดี. "การสอนกลุ่มสัมพันธ์ในโรงเรียน." วิทยาสาร 23 (1 ธันวาคม
2521): 16-17.

_____. "การสอนกลุ่มสัมพันธ์ในโรงเรียน." วิทยาสาร 3 (1 กุมภาพันธ์ 2522):
48.

นพพร พานิชสุข. "ท่านเคยเป็นครูอาจารย์เรื่องนี้หรือไม่." ข่าวรามคำแหง 7 (17
มิถุนายน 2521): 4.

นิสิตปริญญาโท สาขาการสอนภาษาไทย แผนกวิชามัธยมศึกษา. "จุดอ่อนของการเรียน
การสอนภาษาไทย." วารสารครูศาสตร์ 3 (มิถุนายน-กรกฎาคม 2517)
: 47-48.

ไพฑูริย์ จันทยศ. "สภาพการศึกษา: พื้นฐานการคอร์ปชั่น." วิทยาสาร 3 (1
พฤศจิกายน 2521): 17.

วิทยานิพนธ์และเอกสารอื่น ๆ

ฉันทนา ภาคบงกช. "การสอนสังคมศึกษา หน่วย "วันสำคัญของชาติ" ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 3 ด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนก
วิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.

ชัญญดา เทพวัลย์. "ความช่วยเหลือที่ครูภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครและ
ธนบุรีต้องการ." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2506.

- ทีศนา แชนมณี. "บทบาทของสมาชิกกลุ่ม." เอกสารประกอบวิชา Group Dynamics in Educational Settings. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516 (เอกสารอัดสำเนา)
- เนืงหนา เทพรวิรักษ์. "การเปรียบเทียบผลการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ หน่วย "พลังงาน" โดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และวิธีสอนแบบธรรมชาติ ในชั้นประถมศึกษาปีที่หก." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- ปัทมา เพ็ชร์พงศ์. "การสอนอ่านเอาเรื่องภาษาอังกฤษด้วยกระบวนการกลุ่ม." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516.
- พัชรีย์ เอี่ยมทัศน์. "การเปรียบเทียบผลการสอนวิชาคณิตศาสตร์ หน่วย "ร้อยละ" โดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และวิธีสอนแบบธรรมชาติ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ห้า." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- เขาวพา เกษะคุปต์. "ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สำหรับการสอนระดับประถมศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516.
- สมถักณณ์ สุขหอม. "ยุทธศาสตร์สมัยโบราณในลิลิตตะเลงพ่าย." รายงานประกอบการศึกษาวิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ. เสนอ รองศาสตราจารย์ ดร. สิทธิหา พิณภูวิศล แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ปีการศึกษา 2520.

สุภาพรรณ พวงจันเพชร. "การเปรียบเทียบผลการสอนวิชาศีลธรรม หน่วย "คุณธรรม เสริมสร้างลักษณะนิสัย" โดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และวิธีการสอนแบบ ธรรมชาติในชั้นประถมศึกษาปีที่หก." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชา ประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

เสริมศิริ เมนะเศวต. "การเปรียบเทียบผลการสอนวิชาหลักการสอน หน่วย "โรงเรียน ประถมศึกษา" โดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และวิธีการสอนแบบธรรมชาติ ใน ชั้นประถมศึกษาปีที่หก." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกศึกษามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

สำเริง บุญเรืองรัตน์. "โปรแกรมการสอน เรื่อง การตั้งวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม." พระนคร: โรงพิมพ์เจริญทัศน์, 2519.

กิธร แสงธนูและคณะ. "การสำรวจการสอนภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียน ปัจจุบัน." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกศึกษามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2501.

Books

Bonner, Hubert. Group Dynamics Principles and Application.

New York: The Ronald Press Company, 1959.

Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. New York:

Harper & Row, 1970.

Ebell, Robert L. Essential of Educational Measurement. New Jersey:

Printice-Hall, Inc., 1972.

- Erickson, Carlton W.H., and Curt, David H. Fundamental of Teaching with Audiovisual Technology. 2d ed. New York: The Mac, 1972.
- Garette, Honry E. Statistics in Psychology and Education. Vakils Feffer and Simon Private Ltd , 1966.
- Makeachie , W. J. "Research on Teaching of the College and University Level" Handbook of Research on Teaching ed. n. L. Gage Chicago : Rand Mc Nally & Co , 1965.
- Schmuck , Richard A ., and Schmuck , Patricia A, Group Process in the Classroom . Iowa : W. M. C. Brown Publishing . 1971.
- Thelen , Herbert A. Dynamics of Groups at Work. Chicago and London : The University of Chicago Press , 1967 .
- Zimbardo , Phillip , and Ebbesen , Ebble B . Influening Attitude and Changing Behavior . Wesley : Anderson , 1966 .

Articles

- Bill Robert . " Personality Changes during Student-Centered Teaching. " Journal of Education Research L (October 1956) : 121 - 6.
- Flanders Ned A . " Personal Social Anxiety as a Factor in Experimental -Learning Situation. " Journal of Education Research X L Y (October 1901) : 100 - 110 .

Little Thoman C., and Ashmore Henry L. " An Experiment in Group Living."

Journal of Education Research X L Y (November 1951) : 233 - 6.

Other Materials

Tisana Tiansame . " A Model for Pre - Service Teacher Training for Thailand ." Unpublished Ph.D. Dissertation , Arizona State University , 1972.

ภาคผนวก ก.

แบบทดสอบและขอมูล

แบบทดสอบวิชาวรรณคดีไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย

ชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา

คำชี้แจง

1. จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมายชี้คำตอบลงในกระดาษคำตอบให้ตรงกัน
2. ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ให้กากบาททับรอยข้อคำตอบเดิมเสียก่อน แล้วทำเครื่องหมายในข้อคำตอบใหม่
3. ห้ามทำเครื่องหมายหรือขีดเขียนข้อความใดลงในแบบทดสอบ
4. แบบทดสอบฉบับนี้ทั้งหมด 44 ข้อ ให้เวลาทำ 50 นาที

1. จุดประสงค์ในการนิพนธ์เรื่องลิลิตตะเลงพ่ายคือข้อใด
 - ก. เพื่อบันทึกเหตุการณ์ประวัติศาสตร์
 - ข. เพื่อแสดงมูลเหตุที่ไทยไม่ยกทัพไปรบเขมร
 - ค. เพื่องานพระราชพิธีฉลองตึกวัดพระเชตุพนฯ
 - ง. เพื่องานปฏิสังขรณ์พระอุโบสถวัดพระเชตุพนฯ
2. ผู้นิพนธ์เรื่องลิลิตตะเลงพ่ายคือใคร
 - ก. สุนทรภู่
 - ข. รัชกาลที่ 2
 - ค. รัชกาลที่ 3
 - ง. กรมพระปรมาภิไธยวชิราวุธ
3. ลักษณะของนิราศคือข้อใด
 - ก. คร่ำครวญถึงคนรัก
 - ข. พรรณนาถึงสัตว์ต่าง ๆ
 - ค. พรรณนาถึงหนทางที่ผ่านไป
 - ง. คร่ำครวญถึงหญิงคนรักโดยมีธรรมชาติเป็นส่วนประกอบ
4. ลิลิตตะเลงพ่ายมีส่วนคล้ายคลึงกับวรรณคดีเรื่องใด
 - ก. นิราศนรินทร์
 - ข. นิราศสุพรรณ
 - ค. นิราศพระบาท
 - ง. นิราศภูเขาทอง
5. ลิลิตตะเลงพ่ายใช้คำประพันธ์ประเภทใด
 - ก. โคลงคั่นสลับร้อยคั่น
 - ข. ร้อยคั่นสลับโคลงคั่น
 - ค. โคลงสุภาพสลับร้อยสุภาพ
 - ง. ร้อยสุภาพสลับโคลงสุภาพ

13. "จักโรมอริรา- มัญเมื่อ นี้แฮ
รับที่ถิ่นกาสู" นอกไซรไหนครว"
- ข๑ความนี้ใครเป็นผู้พูด พุคกับใคร
- ก. พระนเรศวร - เสนาอำมาตย์
ข. เสนาอำมาตย์ - พระนเรศวร
ค. พระนเรศวร - พระรามเสว
ง. พระนเรศวร - พระเอกาทศรถ
14. ผู้ที่เป็นแม่ทัพหน้าของไทยไปประลองกำลังกับข้าศึกคือผู้ใด
- ก. ชุนศรีชกชง
ข. พระยาจักรี
ค. พระราชอุทธานนท์
ง. พระยาศรีไสยณรงค์
15. "โถมปะทะเจ้าขาง จักเคี้ยวขบของค"
- เจ้าขาง หมายความว่าอย่างไร
- ก. คำที่ใช้เรียกกษัตริย์ไทย
ข. ขางทรงของพระมหากุปราชชา
ค. ขางพระที่นั่งของพระนเรศวร
ง. ค่ายกององกษัตริย์ที่มีขางเผือกเป็นคูबारมี
16. เมืองที่สมเด็จพระนเรศวรโปรดให้แม่ทัพนายกองที่ตามเสด็จไม่ทันไปที่แก้วคือเมืองใด
- ก. ทะวาย ตะนาวศรี มริด
ข. ทะวาย ตะนาวศรี พุทไธมาศ
ค. ทะวาย มริด พุทไธมาศ
ง. ตะนาวศรี มริด พุทไธมาศ

21. ข้อใดให้ความรู้เรื่องตำราพิชัยสงคราม

- ก. ชุมค่ายรายถมบัว กลีบซอน
- ข. โสฬสพรหมนิมาน กมลასน์ แคนา
- ค. เสน่สังขยาทบาท ในมุขยมาสดกณดี
- ง. จนกำหนดคบายควาย ชายสามนาภิกาเศษ

22. "ปัดมวงกลุ่พำไท่" ทวารดี
 แวงเหวียงเบียงเคียรสมัด" ตกไค้
 อุกคูกทูกเงยงคิ" คอคช เคิกแษ
 เบนบามหงายแขนไท่" ทวงทอหนีถอย"

คำที่ขีดเส้นใต้หมายถึงข้อใด

- ก. พระนเรศวร
- ข. พระมหาอุปราช
- ค. เจ้าพระยาไชยานุภาพ
- ง. เจ้าพระยาปราบไตรจักร

23. สมเด็จพระวันรัตน์ได้ขณะตรงกับข้อใด

- ก. ใจดี
- ข. อคทน
- ค. กลาหาญ
- ง. ปฏิภาณดี

24. "พระพิทุระณูณาน" ภพอุค คมเอย

ไปชอบเชษฐียินหยุก
 เสิญราชรวมกษยพช
 สืบกว่าสองเราไสร

รมไม

เผยอเกียรดี ไวแษ

สุคลินถามี"

คำกล่าวนี้ทำให้พระมหากษัตริย์เกิดความรู้อะไร

- ก. นอยใจ
- ข. อับอาย
- ค. หวาดกลัว
- ง. ชัดถึยมานะ

25. การที่พระเจ้าหงสาวดีให้พระมหากษัตริย์ไทยทั้ง ๆ ที่พระมหากษัตริย์ไทยทูลว่าโทรหายวาทะถึงขนาด แสดงให้เห็นลักษณะของพระเจ้าหงสาวดีอย่างไร

- ก. ต้องการให้โอรสแสดงความสามารถ
- ข. พระเจ้าหงสาวดีไม่เชื่อเรื่องไสยศาสตร์
- ค. พระเจ้าหงสาวดีคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตน
- ง. พระเจ้าหงสาวดีตระหนักว่าการสงครามเมื่อมีโอกาสไม่ควรรั้งรอ

26. ข้อใดมีความที่เป็นคู่กัน

- ก. สมเด็จพระวันรัต - อรัญวาสี
- ข. เจ้ามระยาพระคลัง - พุทโธมาศ
- ค. มังจาชโร - พลายพิทักษ์
- ง. พระมหากษัตริย์ - แสนพลพาย

27. "แต่งขุนแผนเป็นทูต รุกเอาสารมาบอก"

คำที่ขีดเส้นใต้หมายความว่าอย่างไร

- ก. ชื่อทูต
- ข. เจ้าเมืองกาญจนบุรี
- ค. ตำแหน่งนายด่านของไทย
- ง. บรรดาศักดิ์ชั้นต้นของข้าราชการไทยโบราณ

28. เหตุใดโลกองคราตระเวอเมืองกาญจนบุรีจึงถูวาพระมหาอุปราชาเป็นแม่ทัพยกมา

- ก. สังกะตจากฉัตร 3 ชั้น
- ข. สังกะตจากฉัตร 5 ชั้น
- ค. สังกะตจากฉัตร 7 ชั้น
- ง. สังกะตจากฉัตร 9 ชั้น

29. คุภนิมิตแห่งรัชชณะครั้งที่สองของสมเด็จพระนเรศวรคือข้อใด

- ก. ทรงพระสุบินว่าสุชนะจะระเซใหญ่
- ข. ทรงพระสุบินว่าพระพุทธรูจาทรงชนะมาร
- ค. ทองฟ้าที่มีคิมคิลกลับสว่างจากควยแสงอาทิตย์
- ง. ทอดพระเนตรเห็นพระบรมสารีริกธาตุสองแสงเรืองงาม

30. "ตามใญ่ทูลรยเรื่อจรัส สะดิงรัตนประพาฬ สอดสังวาลย์เลวียงองค์

มกุฎทรงเทริคเกศ อยางอิศเรศรามัญ สรรเป็นรูปอรุณเณทร...."

เกว็องประดับโคที่บอกความแตกต่างของการแต่งกายระหว่างไทยกับพม่า

- ก. ทาบ
- ข. สะดิง
- ค. สังวาลย์
- ง. เทริค

31. ตัวละครในวรรณคดีเรื่องใดที่ถูกกล่าวถึงในเรื่องลิลิตตะเลงพ่าย

- ก. รามเกียรติ์
- ข. ลิลิตพระลอ
- ค. ลิลิตยวนพ่าย
- ง. ไตรภูมิโลกวิจิตร

32. วันแม่ศรี คือวันใด

- ก. วัน 1 คำ
- ข. วัน 5 คำ
- ค. วัน 8 คำ
- ง. วัน 15 คำ

33. พระเจ้าหงสาวดีในเรื่องลิลิตตะเลงพ่ายหมายถึงผู้ใด

- ก. นันทบุเรง
- ข. บุเรงนอง
- ค. มังสามเกลียด
- ง. มังรายกะยอชวา

34. ข้อความต่อไปนี้หมายความว่าอย่างไร

ขู เขารวีสวรรคต วันสิบเอ็ดขึ้นค่ำ ย่ารุ่งสองนาฬิกา เสมสังขยา
 หมายท ในพระยมาศคณณี..."

- ก. วันอาทิตย์ ขึ้น 11 ค่ำ เดือนยี่ เวลา 8 นาฬิกา 30 นาที
- ข. วันจันทร์ ขึ้น 11 ค่ำ เดือนห้า เวลา 8 นาฬิกา 5 นาที
- ค. วันพฤหัสบดี ขึ้น 11 ค่ำ เดือนห้า เวลา 02.00 นาฬิกา 5 นาที
- ง. วันศุกร์ ขึ้น 11 ค่ำ เดือนยี่ เวลา 02.00 นาฬิกา

35. ทัพน้าของไทยปะทะกับทัพน้าที่ใด

- ก. ปากโมก
- ข. ตระพังตรุ
- ค. โดกเผาขาว
- ง. หนองสาหร่าย

36. มังจาชโร เกี่ยวข้องกับข้อใด

- ก. พัทธกถ
- ข. พัทธเนียง
- ค. ชนะจำบัง
- ง. สุรงค์เคชะ

37. "บั้นท้ายคชาธรศทาว ไไทยไผท
 ด้งทิวราลัยลาญ ซัพมล้าง"
 คำที่ขีดเส้นใต้หมายถึงผู้ใด
- ขุนศรีศรคอง
 - พมืนภักดีศวร
 - เจารามรามพ
 - นายมหานภาพ
38. "ตรีเสนาเอกากอง" ตรีเสนามีความหมายอย่างไร
- ทัพหน้า ทัพหลวง ทัพหลัง
 - ปีกซ้าย ทัพหลวง ปีกขวา
 - สมิงเปอ สมิงอะคราน สมิงชามวน
 - พระยาศรีไสยณรงค์ พระราชฤทธชานนท์ พระยาจักรี
39. "บั้นเรือกษาคเป็นทอน คอนพวนชาคเป็นทูน เถกิงกรานกรุ่นพลวกเผา..."
 คำที่ขีดเส้นใต้หมายถึงข้อใด
- สะพาน
 - ถาวรดิย
 - เชือกใหญ่
 - ไม้ไผ่สาน
40. "ตางตกแตงแสะสาร แสนยาหาญุมหิมา" คำใดมีความหมายแตกต่างไปจากคำ
 ที่ขีดเส้นใต้
- พารี
 - ดินรพ
 - อัสคร
 - อักษนี

41. ข้อใดมีผลน้อยที่สุดในการที่จะให้โคชัชชนะในการรบ
- วิธีตั้งค่าย
 - เอาใจทหารให้รื่นเริงอยู่เสมอ
 - บำเหน็จรางวัลให้ทหารที่สามารถในการรบ
 - การทำพิธีทางไสยศาสตร์เพื่อความเป็นที่เกรงกลัวก่อนออกรบ
42. ศึกนิมิต ครั้งแรกของสมเด็จพระนเรศวรเกิดขึ้นที่ใด
- ปากโมก
 - บ้านสระแกว
 - บ้านสระเหลา
 - กรุงศรีอยุธยา
43. เมื่อทัพหน้าของไทยถูกพม่าตีถอยร่น สมเด็จพระนเรศวรทรงปฏิบัติอย่างไร
- สั่งให้ทัพหน้าถอย
 - ส่งทัพหนุนไปช่วย
 - เคลื่อนทัพหลวงไป
 - ให้พระยาจักรีไปบัญชาการรบ
44. ข้อใดมีความเป็นคู่สัมพันธ์สอดคล้องกัน
- ศิริเมษล - วสวัตคีमार
 - ศรีไสยแรงค์ - โลกเฒ่าขาว
 - ราชฤทธานนท์ - ทะวาย
 - พระยาจักรี - ลำกระเพิน

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนควบกระบวนการศึกษา กลุ่มสัมพันธ์

กรุณาบอกความรู้สึกของท่านที่มีต่อการเรียนควบกระบวนการศึกษา กลุ่มสัมพันธ์ โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างของแต่ละข้อความตามหมายเลขต่าง ๆ เพียงหมายเลขเดียว

หมายเลข 4 หมายถึง มากที่สุด

หมายเลข 3 หมายถึง มาก

หมายเลข 2 หมายถึง น้อย

หมายเลข 1 หมายถึง น้อยที่สุด

การเรียนควบกระบวนการศึกษา กลุ่มสัมพันธ์มีคุณสมบัตินี้มากน้อยเพียงใด	4	3	2	1
1. การเรียนควบกระบวนการศึกษา กลุ่มสัมพันธ์มีค่าใหญ่เรียนรู้กับฝึกชอบการทำงานร่วมกัน				
2. การเรียนควบกระบวนการศึกษา กลุ่มสัมพันธ์มีค่าใหญ่เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง				
3. การเรียนควบกระบวนการศึกษา กลุ่มสัมพันธ์มีค่าใหญ่เรียนรู้จัดการแก้ปัญหาด้วยตนเอง				
4. การเรียนควบกระบวนการศึกษา กลุ่มสัมพันธ์มีค่าใหญ่เรียนรู้จัดการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี				
5. การเรียนควบกระบวนการศึกษา กลุ่มสัมพันธ์มีค่าใหญ่เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่นตามวิถีทางแห่งระบอบประชาธิปไตย				
6. การเรียนควบกระบวนการศึกษา กลุ่มสัมพันธ์มีค่าใหญ่เรียนเห็นอกเห็นใจผู้อื่น				
7. การเรียนควบกระบวนการศึกษา กลุ่มสัมพันธ์มีค่าใหญ่เรียนเห็นความสำคัญของการให้ความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน				

การเขียนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ที่ถูกต้องสมมติออกไปให้น่าสนใจ เพียงใด	4	3	2	1
8. การเขียนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ช่วยเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน				
9. การเขียนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ช่วยเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม				
10. การเขียนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ที่ใหญ่นักเรียนใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล				
11. การเขียนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ที่ใหญ่นักเรียนรู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
12. การเขียนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ที่ใหญ่นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น				
13. การเขียนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ที่ใหญ่นักเรียนรู้จักการตัดสินใจ				
14. การเขียนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ช่วยให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น				
15. การเขียนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน				

ตารางที่ 2 ระดับความยากและอำนาจจำแนกของแบบสอบวิชาวรรณคดีไทย
เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย

ข้อที่	R_H	R_L	P	D
1	14	6	.40	.32
2	17	12	.58	.20
3	12	6	.36	.24
4	15	5	.40	.40
5	13	8	.42	.20
6	14	9	.46	.20
7	22	16	.76	.24
8	20	15	.70	.20
9	24	18	.84	.24
10	22	10	.64	.48
11	13	6	.38	.28
12	16	10	.58	.24
13	15	6	.42	.36
14	21	11	.64	.40
15	13	4	.34	.36
16	22	16	.76	.24
17	13	5	.36	.32
18	23	12	.70	.22
19	17	9	.52	.32
20	21	15	.72	.24
21	16	11	.54	.20
22	14	9	.46	.20

ตารางที่ 2 ระดับความยากและอำนาจจำแนกของแบบสอบวิชาวรรณคดีไทย
เรื่อง สิลิทัศเลงพาย (ต่อ)

ข้อที่	R_H	R_L	P	D
23	20	11	.62	.36
24	21	16	.76	.20
25	14	9	.46	.20
26	16	6	.44	.40
27	14	6	.40	.32
28	10	5	.30	.20
29	17	9	.52	.32
30	20	15	.70	.20
31	8	2	.20	.24
32	12	8	.40	.24
33	20	14	.68	.24
34	10	5	.30	.20
35	22	13	.70	.36
36	19	10	.58	.36
37	14	6	.40	.32
38	19	12	.62	.28
39	11	6	.34	.20
40	12	7	.33	.20
41	12	7	.33	.20
42	12	7	.33	.20
43	18	6	.48	.48
44	9	1	.20	.32

ตารางที่ 3 คะแนนสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษากลุ่มทดลอง

คนที่ ¹	Pre-test	Post-test	d	d ²
1	26	38	12	144
2	20	36	16	256
3	21	37	16	256
4	30	39	9	81
5	17	35	18	324
6	23	33	10	100
7	26	36	10	100
8	17	39	22	484
9	30	34	4	16
10	17	33	16	256
11	23	30	7	49
12	22	34	12	144
13	23	29	6	36
14	21	31	10	100
15	21	31	10	100
16	23	29	6	36
17	22	27	5	25
18	21	27	6	36
19	16	25	9	81
20	16	23	7	49
21	17	32	15	225
22	17	26	9	81
23	13	25	12	144
24	23	35	12	144
25	11	21	20	400
26	21	29	8	64
27	18	30	12	144
28	15	34	19	361
29	19	37	18	324
30	20	29	9	81

ตารางที่ 4 คะแนนสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษาทุกกลุ่มควบคุม

คนที่	Pre-test	Post-test	d	d ²
1	23	36	13	169
2	20	36	16	256
3	23	41	18	324
4	18	39	21	441
5	24	38	14	196
6	13	30	17	289
7	23	38	15	225
8	21	33	12	144
9	18	33	15	225
10	14	32	18	324
11	21	32	11	132
12	22	39	17	289
13	17	33	16	256
14	25	33	8	64
15	15	33	18	324
16	19	35	16	256
17	18	39	21	441
18	15	29	14	196
19	11	32	21	441
20	17	34	17	289
21	17	24	7	49
22	16	33	17	289
23	18	29	11	132
24	23	32	9	81
25	16	36	20	400
26	15	27	12	144
27	23	36	13	169
28	11	25	14	196
29	23	31	8	64
30	17	34	17	289

ตารางที่ 5 คะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของทั้งสองกลุ่มจากการสอบครั้งหลัง

ลำดับ ที่	Post-test (E)	Post-test (C)	d	d ²
1	38	36	2	4
2	36	36	0	0
3	37	41	- 4	16
4	39	39	0	0
5	35	38	- 3	9
6	33	20	3	9
7	36	38	- 2	4
8	39	33	6	36
9	34	33	1	1
10	33	32	1	1
11	30	32	- 2	4
12	34	39	- 5	25
13	29	33	- 4	16
14	31	33	- 2	4
15	31	33	- 2	4
16	29	35	- 6	36
17	27	39	-12	144
18	27	29	- 2	4
19	25	32	- 7	49
20	23	34	-19	121
21	32	24	8	64
22	26	33	- 7	49
23	25	29	- 4	16
24	35	32	3	9
25	31	36	- 5	25
26	29	27	2	4
27	30	36	- 6	36
28	34	25	9	81
29	37	31	8	64
30	29	34	- 5	25

ภาคผนวก ข.

วิธีคำนวณเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

การคำนวณ

การคำนวณเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

การหาค่าเฉลี่ยของคะแนนจากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ยของคะแนน}$$

$$\sum X = \text{ผลรวมของคะแนนทั้ง } N \text{ จำนวน}$$

$$N = \text{จำนวนนักเรียน}$$

การหาค่าความแปรปรวนของคะแนน (Variance) จากสูตร

$$\sigma_t^2 = \frac{N \sum fX^2 - (\sum fX)^2}{N(N-1)}$$

$$\sigma_t^2 = \text{ความแปรปรวนของคะแนน}$$

$$\sum fX = \text{ผลรวมของคะแนน}$$

$$\sum fX^2 = \text{ผลรวมของคะแนนแต่ละจำนวนยกกำลังสอง}$$

$$N = \text{จำนวนนักเรียน}$$

$$\sigma_t^2 = \frac{N \sum fX^2 - (\sum fX)^2}{N(N-1)}$$

$$= \frac{2194800 - 1982464}{60 + 59}$$

$$= \frac{212336}{3540}$$

$$\sigma_t^2 = 59.98$$

การหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบทดสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนในชั้นของ
คูเคอร์ริชาร์ดสัน 21 (Kuder Richardson 21)

$$r_{tt} = \frac{n \sigma_t^2 - M (n-M)}{\sigma_t^2 (n-1)}$$

$$r_{tt} = \text{ความเที่ยงของแบบทดสอบ}$$

$$n = \text{จำนวนข้อของคำถาม}$$

$$M = \text{ค่าเฉลี่ยของคะแนน}$$

$$\sigma_t^2 = \text{ค่าความแปรปรวนของคะแนนจากการสอบ}$$

$$r_{tt} = \frac{n \sigma_t^2 - M (n-M)}{\sigma_t^2 (n-1)}$$

$$= \frac{44 \times 59.98 - 23.47 (44 - 23.47)}{55.98 (44 - 1)}$$

$$= \frac{2639.12 - 481.84}{2579.14}$$

$$= \frac{2157.28}{2579.14}$$

$$r_{tt} = 0.84$$

การหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (α) ของครอนบาค (Cronbach) ใช้สูตร

$$= \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{\sigma_t^2} \right)$$

α = ความเที่ยงของแบบสอบถาม

$\sum s_i^2$ = ความแปรปรวนของข้อสอบแต่ละข้อ

σ_t^2 = ความแปรปรวนของข้อสอบทั้งหมด

n = จำนวนข้อในแบบสอบถาม

$$\text{ดังนั้น } \alpha = \frac{30}{30-1} \left(1 - \frac{7.82}{10.56} \right)$$

$$= 1.034 (1 - 0.740)$$

ดังนั้น ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม = 0.269

ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนของนักศึกษาในการสอบก่อนและสอบหลังการเรียนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และกระบวนการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง โดยการทดสอบค่าที (t-test)

$$t = \frac{\bar{d}}{\sigma_{\bar{d}}}$$

\bar{d} = คะแนนเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

$\sigma_{\bar{d}}$ = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และกระบวนการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง หาได้จากสูตร

$$\sigma_{\bar{d}} = \frac{S.D._d}{\sqrt{N-1}}$$

N = จำนวนคู่ทั้งหมด

$S.D._d$ = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ หาได้จากสูตร

$$S.D._d = \sqrt{\frac{\sum d^2}{N} - \left(\frac{\sum d}{N}\right)^2}$$

$\sum d$ = ผลรวมของผลต่างของคะแนนของนักศึกษาก่อนและหลังการเรียนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และกระบวนการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง

Σd^2 = ผลรวมของผลต่างของคะแนนของนักศึกษา ก่อนและหลัง
การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และกระบวนการ
สอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง ยกกำลังสอง

N = จำนวนคู่ทั้งหมด

ค่า t ของคะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนที่เรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ของการ
สอบครั้งหลัง

$$t = \frac{\bar{d}}{\sigma_{\bar{d}}}$$

$$\bar{d} = \frac{\Sigma d}{N} = \frac{345}{30} = 11.50$$

$$\begin{aligned} S.D._d &= \sqrt{\frac{\Sigma d^2}{N} - \left(\frac{\Sigma d}{N}\right)^2} \\ &= \sqrt{\frac{2641}{30} - \left(\frac{345}{30}\right)^2} \\ &= \sqrt{154.70 - 132.25} \\ &= \sqrt{22.45} \\ &= 4.738 \end{aligned}$$

$$\sigma_{\bar{d}} = \frac{S.D._d}{\sqrt{N-1}}$$

$$= \frac{4.738}{\sqrt{30-1}}$$

$$= \frac{4.738}{\sqrt{29}}$$

$$= \frac{4.738}{5.385}$$

$$= 0.88$$

$$\text{C.R. } t = \frac{11.50}{0.88}$$

$$t = 13.068^*$$

*ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 ค่า $t = 2.75$

ค่า t ของคะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนที่เรียนด้วยกระบวนการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง
ของการสอบครั้งหลัง

$$t = \frac{\bar{d}}{\sigma_{\bar{d}}}$$

$$\bar{d} = \frac{\sum d}{N} = \frac{446}{30}$$

$$= 14.8666$$

$$S.D._d = \sqrt{\frac{\sum d^2}{N} - \left(\frac{\sum d}{N}\right)^2}$$

$$= \sqrt{\frac{7094}{30} - \left(\frac{446}{30}\right)^2}$$

$$= \sqrt{236.466 - 221.007}$$

$$= \sqrt{15.459}$$

$$= 3.931$$

$$\sigma_{\bar{d}} = \frac{S.D._d}{\sqrt{N-1}}$$

$$= \frac{3.931}{\sqrt{30-1}}$$

$$= \frac{3.931}{\sqrt{29}}$$

$$= \frac{3.931}{5.385}$$

$$= 0.729$$

$$\text{C.R. } t = \frac{14.866}{0.729}$$

$$t = 20.392^*$$

* รั่วซึมความมีนัยสำคัญ .01 ค่า $t = 2.75$

การเปรียบเทียบค่า t ของผลการทดสอบครั้งหลังกับค่านับคุณภาพทางการเรียนระหว่าง
ก่อนทดลองและก่อนควบคุม

$$t = \frac{\bar{d}}{\sigma_{\bar{d}}}$$

$$\begin{aligned}\bar{d} &= \frac{\sum d}{N} = \frac{-46}{30} \\ &= -1.533\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}S.D._d &= \sqrt{\frac{\sum d^2}{N} - \left(\frac{\sum d}{N}\right)^2} \\ &= \sqrt{\frac{860}{30} - \left(\frac{-46}{30}\right)^2} \\ &= \sqrt{28.666 - 2.350} \\ &= \sqrt{26.316} \\ &= 5.129\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\sigma_{\bar{d}} &= \frac{S.D._d}{\sqrt{N-1}} \\ &= \frac{5.129}{\sqrt{30-1}} \\ &= \frac{5.129}{\sqrt{29}} \\ &= \frac{5.129}{5.385} \\ &= 0.952\end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{C.R. } t &= \frac{-1.533}{0.952} \\ &= -1.610^{\text{ns}} \end{aligned}$$

ns
ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับใด

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบผลการสอบก่อนและสอบหลังคำสนธิ์ผลทางการ
เรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ประเภท นักศึกษา		การสอบก่อน		การสอบหลัง		\bar{d}	$\sigma_{\bar{d}}$	t
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
กลุ่มทดลอง	30	20.30	4.411	31.80	4.315	11.50	0.88	13.068*
กลุ่มควบคุม	30	18.53	3.844	33.40	4.038	14.87	0.73	20.392*

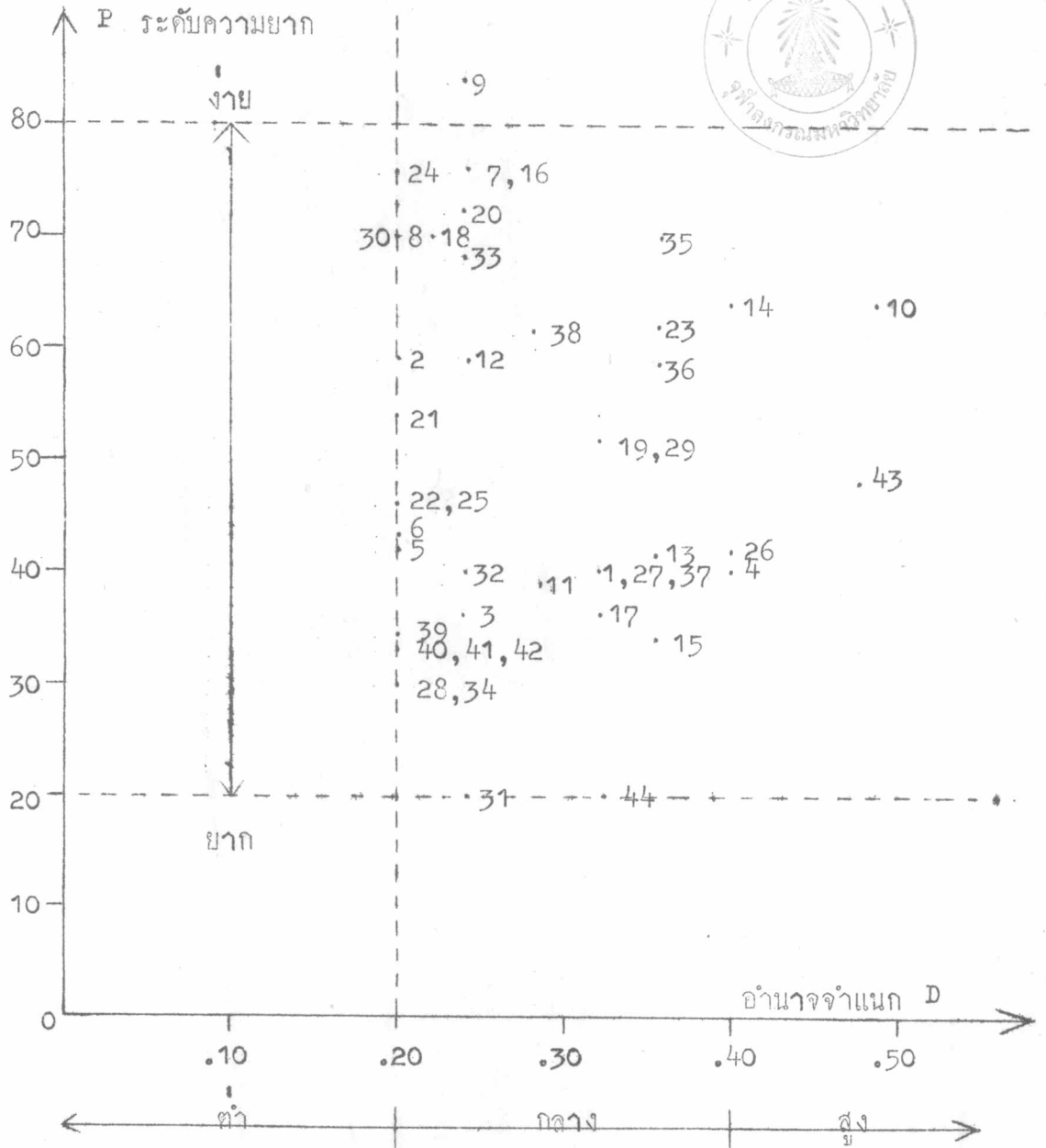
* $P > .01$

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบผลการสอบครั้งหลังคำสนธิ์ผลทางการเรียน
ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ประเภทนักศึกษา	N	\bar{X}	S.D.	\bar{d}	$\sigma_{\bar{d}}$	t
กลุ่มทดลอง	30	31.80	4.315			
				-1.533	0.952	-1.610*
กลุ่มควบคุม	30	33.40	4.038			

* $P < .05$

แผนภูมิที่ 1 การกระจายของจุดกราฟแสดงระดับความยากและอำนาจ
 จำแนกของแบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน เรื่อง
 " ลีลิตตะเลงพ่าย "

ภาคผนวก ค.

บันทึกการสอบนิสิตชาวภาคใต้ไทย เรื่อง ดิถีตะเลงพาย

ควยกระบวนกรกุ่มดัมพันธ

บทเรียนที่ 1

พระประวัติสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส

(เวลา 100 นาที)

ความมุ่งหมาย
ตามเนื้อหา

เมื่อกำหนดกิจกรรมให้นักศึกษาทำแล้ว นักศึกษาจะสามารถ

1. เฝ้าพระประวัติของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส ได้อย่างถูกต้อง
2. บอกพระนิพนธ์ซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางได้อย่างน้อย 5 เรื่อง
3. อธิบายลักษณะรัตนกวีของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส โดยให้เหตุผลประกอบได้อย่างชัดเจน
4. สามารถบอกความสำคัญของการฟังได้
5. อธิบายถึงคุณค่าของการฟังอย่างมีวิจารณญาณโดยยกตัวอย่างประกอบได้
6. อภิปรายลักษณะของผู้ฟังที่ดีได้ถูกต้อง

ตามกลุ่มสัมพันธ์

เนื้อเรื่อง

พระประวัติสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส ผู้ทรงนิพนธ์หนังสือลิลิตตะเลงพ่าย มีพระนามเดิมว่า พระองค์เจ้าवासกรี ประสูติเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2333 ทรงกษัตริย์ 5 คำ เดือนอ้าย ปีมะแม เป็นพระเจ้าลูกยาเธอองค์ที่ 28 ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก และเป็นพระราชโอรสองค์เดียวในเจ้าจอมมารคจัญ ซึ่งต่อมาได้เป็นท้าวทรงกันดาล

เมื่อพระชนมายุประมาณ 12 พรรษาได้ผนวชเป็นสามเณรพร้อมกับกรมหมื่นสุรินทรรักษ์ วันขึ้น 8 ค่ำ เดือน 8 ปีมะแม พ.ศ. 2345 ทรงเป็นทางนาคในคราวทรง

ผนวชเป็นพระภิกษุของกรมพระราชวังหลัง สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระอนุรักษเทเวศร์พร้อมกับ
พระองค์เจ้าชายฉัตร (คนสกุลฉัตรกุล ๗ อยู่ชยา) ซึ่งทรงผนวชเป็นสามเณรด้วย เมื่อ
ทรงผนวชเป็นสามเณรแล้วเสด็จมาจำพรรษาอยู่ ณ วัดพระเชตุพนฯ และในระหว่างที่
ทรงผนวชเป็นสามเณรนั้นก็ได้เสด็จไปนมัสการพระพุทธบาทที่จังหวัดสระบุรี สุนทรภูซึ่ง
ตามเสด็จพระองค์เจ้าปฐมวงศ์ได้กล่าวถึงสมเด็จพระปฐมบรมมหาชนกในนิราศ
พระบาทว่า

"เจ้าเณรน้อยเสด็จมาคุณารัก

พระกลดหักทองขวางทางถวาย

ที่เหลียวพบหลบตกลงเจียนตาย

กร ตะกายกลิ้งก้อนศิลาตาม

เป็นบุญจริงจับกิ่งสะแกไค้

ในจิตยอกเจ็บคั่งเห็นบนานาม

กำลังอายุก็ซังตายพยายาม

ลงเลียบตามริมเขาลำเนาไพร"

สมเด็จพระปฐมบรมมหาชนกทรงผนวชเป็นสามเณรตลอดมาจนถึงรัชกาล
ที่ 1 ครั้นมีมะแม พ.ศ. 2354 ในสมัยรัชกาลที่ 2 ทรงผนวชเป็นพระภิกษุประทับอยู่
ณ วัดพระเชตุพนฯ ต่อมาได้ดำรงตำแหน่งพระราชาคณะ ณ วัดนั้น และได้รับสถาปนา
จากรัชกาลที่ 2 เป็นกรมหมื่นนุชิตชิโนรส เมื่อ พ.ศ. 2359 ต่อมาในรัชกาลพระบาท
สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พ.ศ. 2394 มีประกาศพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้เลื่อนเป็นกรมสมเด็จพระปฐมนุชิตชิโนรส พระองค์สิ้นพระชนม์ในระหว่างสมณเพศ
เมื่อวันศุกร์ขึ้น 9 ค่ำ เดือนอ้าย ปีฉลู เบญจศก พ.ศ. 2396 รวมพระชนมายุได้ 64
พรรษา พระราชทานเพลิงศพที่พระเมรุทองสนามหลวง ครั้นแล้วโปรดเกล้าฯ ให้
อัญเชิญพระอัฐิไปประดิษฐาน ณ ตำหนักวัดพระเชตุพน (ตำหนักวาสุกรี) ต่อมาพระบาท
สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ สถาปนาเป็นสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรม-
พระปฐมนุชิตชิโนรส

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรสทรงเป็นพระอาจารย์
 เจ้า นายหลายพระองค์ในราชวงศ์จักรีรวมทั้งพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
 และพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งทรงผนวชอยู่ในเวลานั้นก็ได้ทรงศึกษา
 อักษรวิเชียรและพระพุทธานุศาสตร์ตลอดจนวิชาการด้านต่าง ๆ จากสำนักของพระองค์ เพราะ
 พระองค์ทรงเชี่ยวชาญทางคดีโลกคดีฆราวาสอย่างน่าอัศจรรย์

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส แม้จะทรงมีภารกิจอยู่มาก
 แต่ถวายพระทัยรักในทางหนังสือจึงได้ทรงพระนิพนธ์หนังสือไว้เป็นจำนวนมากทั้งบทร้อยแก้ว
 และร้อยกรอง มีทั้งทางศาสนา วรรณคดี นิติศาสตร์ โหราศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ทรง
 รอบรู้วิชาการทุกด้านในสมัยนั้นโดยเฉพาะในทางวรรณคดี สมพระเกียรติที่เป็น "รัตนกวี"
 ของชาติ วรรณกรรมของพระองค์นับว่าเป็นสมบัติที่ประมาณค่ามิได้ พระนิพนธ์ต่าง ๆ
 มีดังนี้

ประเภทโคลง

- โคลงฉันท์เรื่องปฏิสังขรณ์วัดพระเชตุพน
- ลิลิตกระบวนแห่พระกฐินพยุหยาตรา
- ลิลิตตะเลงพ่าย
- โคลงภาพฉายี่คัดตน
- โคลงภาพต่างคนต่างภาษา
- โคลงกอบท
- โคลงบาทกฤษร และวิธีธมาดี
- โคลงจารึกศาลาหน้าพระมหาเจดีย์ 2 หลัง
- โคลงจารึกศีลาราย 16 หลัง
- ร่ายและโคลงบานแมงก

ประเภทฉันท์

- กฤษณาสน้องคำฉันท์
- สมุทรวนิษต์คำฉันท์ก่อนปลาย
- คำรำนันทมาตราพฤติและวรรณพฤติ

- ตรรพสิริ คำฉันท์
- ฉันทสัง วยกลอมวินิจฉัยเกรี
- จักรที่ปี่ ตำราโหราศาสตร์
- ฉันทกล ेमฆาง

ประเภทกาพย์

มีเรื่องเกิด ัวคือ กาพย์ขับไม้กล่อมช้างพัง

ประเภทกลอน

มีเรื่องเกิด ัวคือ เพลงยาวเจ้าพระ

ประเภทร่ายยาว

- มหาเว สันดรชาตก (เว่นกัณฑ์มหาพน มัทรี)
- ปฐมสม ุพิภดา
- คำขวัญ าคหลวง
- ประกาศ บรมราชาภิเศก รัชกาลที่ 4

ประเภทความเรียง

- พระชนม เทศนาพระราชพงศาวดารสังเขม
- พระรา พงศาวดารกรุงศรีอยุธยา เอม 1, 2, 3

กิจกรรม

ขั้นนำ

1. ขอนัก ึกษาอาสาสมัคร 4 คน และให้ออกไปอยู่เอนกชั้นเรียน

ขั้นปฏิบัติกิจกรรม

2. ให้นัก ึกษาในห้อง 1 คน เ้าพระประวัติของสมเด็จพระ
กรมพระปรมาณุชิตินโรธ โดยเรียกนัก ึกษาอาสาสมัคร
คนที่ 1 เข้ามาฟังร่วมกันนัก ึกษาในชั้นเรียนด้วย และเมื่อ
เ้าจบให้นัก ึกษาอาสาสมัครซักถามผู้เ้าในประเด็นที่สงสัย
หรือไม่ ซักเจนใ้จนพอใจ
3. นัก ึกษาอาสาสมัครคนที่ 2 เข้ามาในชั้นเรียนแล้วให้นัก ึกษา
อาสาสมัครคนที่ 1 เ้าพระประวัติของสมเด็จพระ
ปรมาณุชิตินโรธให้นัก ึกษาอาสาสมัครคนที่ 2 ฟัง และเมื่อ

เล่าจบนักศึกษาอาสาสมัครคนที่ 2 ซึ่งเป็นผู้รับฟังซักถามผู้เล่า
ในประเด็นที่สงสัยหรือไม่ชัดเจนใดจนพอใจ

4. นักศึกษาอาสาสมัครคนที่ 3 เข้ามาในชั้นเรียน แล้วให้นัก
ศึกษาอาสาสมัครคนที่ 2 ถ่ายทอดเรื่องที่ได้รับฟังให้นักศึกษา
อาสาสมัครคนที่ 3 ฟัง เมื่อฟังจบ ผู้ฟังสามารถซักถามข้อ
สงสัยได้เช่นกัน
5. นักศึกษาอาสาสมัครคนที่ 4 เข้ามาในชั้นเรียน แล้วให้นัก
ศึกษาอาสาสมัครคนที่ 3 ถ่ายทอดเรื่องที่ได้รับฟังให้แก่นัก
ศึกษาอาสาสมัครคนที่ 4 ซึ่งนักศึกษาอาสาสมัครคนที่ 4
สามารถซักถามในประเด็นที่สงสัยได้เมื่อผู้เล่าเล่าจบ
6. นักศึกษาอาสาสมัครคนที่ 4 ถ่ายทอดเรื่องที่ได้รับฟังให้นัก
ศึกษาในชั้นเรียนฟังอีกครั้ง
7. อภิปรายเพื่อวิเคราะห์ ก.
8. บอกรอคิดที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อเป็นแนวทางในการ
นำไปใช้
9. ทดสอบ ข.

ขั้นวิเคราะห์

ขั้นประยุกต์ใช้

หมายเหตุ

อยู่ท้ายบทเรียน

ตัวอักษร ก. ข. ค. ฯลฯ ทำยย่อความหมายถึงมีรายละเอียด

ประเมินผล

คำถามเนื้อหา

1. การตอบคำถามเกี่ยวกับพระประวัติของสมเด็จพระ
ปฐมานุชิตชินโรส
2. การอภิปรายเกี่ยวกับความเป็นรัตนกวีของสมเด็จพระ
ปฐมานุชิตชินโรส
3. การเล่าพระประวัติของสมเด็จพระปฐมานุชิตชินโรส
4. บอกพระนิพนธ์ที่ศิโรตธ
5. การทดสอบ

คำถามกลุ่มสัมพันธ์

6. การถ่ายทอดเรื่องที่ได้รับฟัง
7. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม

ก. การอภิปรายเพื่อวิเคราะห์

คำถามกลุ่มสัมพันธ์

1. การเล่าเรื่องครั้งหลัง ๆ ได้รายละเอียดครบถ้วนหรือไม่
2. เนื้อเรื่องเปลี่ยนแปลงหรือไม่
3. เนื้อเรื่องเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใด
4. รายละเอียดตอนใดที่ถูกตัดออก
5. รายละเอียดตอนใดที่ถูกแก้ไขหรือเพิ่มเติม
6. เมื่อรับฟังสิ่งใดแล้วควรเชื่อมั่นหรือไม่ เพราะเหตุใด
7. การฟังโดยไม่ใช้วิจารณญาณเกิดผลเสียอย่างไร
8. ความตั้งใจมีผลต่อการฟังมากน้อยเพียงใด
9. คนทุกคนมีความสามารถในการจดจำเท่ากันหรือไม่
10. ผู้พูดมีอิทธิพลต่อผู้ฟังอย่างไร

คำถามเนื้อหา

11. สมเด็จพระปฐมานุชิตชินโรสมีพระนามเดิมอย่างไร
12. ขณะที่ทรงผนวชสมเด็จพระปฐมานุชิตชินโรสจำพรรษา
วัดใด

13. วัดพระเชตุพนฯ มีความสำคัญอย่างไร
14. ศูนย์ภูเกล้าถึงสมเด็จพระปฐมบรมมหาชนกในนิราศเรื่องใด
15. พระนิพนธ์ที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางคือเรื่องใดบ้าง
16. พระนิพนธ์ของสมเด็จพระปฐมบรมมหาชนกมีประเภทอะไรบ้าง
17. สมเด็จพระปฐมบรมมหาชนกมีลักษณะแตกต่างจากกวีอื่น ๆ อย่างไร
18. วันที่ 11 ธันวาคมของทุกปีมีความสำคัญต่อวงวรรณกรรมอย่างไร
19. ทำไมจึงยกย่องสมเด็จพระปฐมบรมมหาชนกเป็น "รัตนกวี"

ข. แบบทดสอบ

คำสั่ง จงวงกลมรอบตัวอักษรหน้าข้อที่ถูกข้อที่สุดเพียงข้อเดียว

1. กรมสมเด็จพระปฐมบรมมหาชนกมีพระนามเดิมอย่างไร
 - ก. พระองค์เจ้าวาสุกรี
 - ข. พระองค์เจ้าชายฉัตร
 - ค. พระองค์เจ้าปฐมวงศ์
 - ง. เจ้าฟ้ากรมพระอนุรักษเทเวศร์
2. กรมสมเด็จพระปฐมบรมมหาชนกเกี่ยวข้องกับพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
ในฐานะใด
 - ก. พี่
 - ข. ลูก
 - ค. น้อง
 - ง. หลาน

3. ขณะที่ยังทรงผนวชกรมสมเด็จพระปรมาธิบดีชิโนรสจำพรรษาอยู่วัดใด
- วัดเบญจมบพิตร
 - วัดสุทัศน์เทพวราราม
 - วัดพระศรีรัตนศาสดาราม
 - วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
4. ขณะที่ยังทรงผนวชเป็นสามเณรได้เคยเสด็จไปสระบุรีด้วยจุดประสงค์อย่างไร
- ชุกงศไปรคศาสนิกชน
 - นมัสการพระบรมธาตุของพระพุทธเจ้า
 - นมัสการรอยพระบาทของพระพุทธเจ้า
 - ตามเสด็จรัชกาลที่ 1 เนื่องในคราวปฏิสังขรณ์พระอารามหลวงที่สระบุรี
5. สุนทรภูกล่าวถึงสมเด็จพระปรมาธิบดีชิโนรสในนิราศเรื่องใด
- นิราศพระบาท
 - นิราศภูเขาทอง
 - นิราศวัดเจ้าฟ้า
 - นิราศเมืองเพชร
6. ผู้สถาปนากรมพระปรมาธิบดีชิโนรสเป็นสมเด็จพระมหาสมณเจ้าคือใคร
- รัชกาลที่ 3
 - รัชกาลที่ 4
 - รัชกาลที่ 5
 - รัชกาลที่ 6
7. ข้อใดไม่ใช่พระนิพนธ์ของกรมสมเด็จพระปรมาธิบดีชิโนรส
- โคลงภาพถ้ำคีตกน กฤษณาสนนองคำฉันท์
 - สรรพสิทธิคำฉันท์ กายยัมไมกอลอมข้างพัง
 - มหาเวสสันดรชาดก เพลงยาวพยากรณ์กรุงศรีอยุธยา
 - สมุทรโฆษคำฉันท์คอนปลาย โคลงคั่นปฏิสังขรณ์วัดพระเชตุพนฯ

8. พระนิพนธ์ประเภทความเรียงคือเรื่องใด

- ก. ปฐมสมโพธิกถา
- ข. คำขวัญนาคหลวง
- ค. ประกาศบรมราชาภิเศกรัชกาลที่ 4
- ง. พระธรรมเทศนาพระราชพงศาวดารสังเขป

9. วันที่ระลึกถึงกรมสมเด็จพระปรมานุชิตชิโนรสคือวันที่เท่าใด

- ก. วันที่ 10 ธันวาคม
- ข. วันที่ 11 ธันวาคม
- ค. วันที่ 12 ธันวาคม
- ง. วันที่ 13 ธันวาคม

10. กรมสมเด็จพระปรมานุชิตชิโนรสมีลักษณะต่างจากกวีอื่นอย่างไร

- ก. แต่งหนังสือหลายประเภท
- ข. เชี่ยวชาญทั้งคดีโลกและคดีธรรม
- ค. รอบรู้ในคานพุทธศาสนาเป็นอย่างดี
- ง. เป็นพระอาจารย์ของเจ้านายในราชวงศ์จักรี

บทเรียนที่ 2

บทนำเรื่อง ดิลิตตะเลงพ่าย

(เวลา 100 นาที)

ความมุ่งหมาย

เมื่อกำหนดกิจกรรมให้นักศึกษาทำแล้ว นักศึกษาจะสามารถ

ด้านเนื้อหา

1. บอกสาเหตุของการนิพนธ์ดิลิตตะเลงพ่ายได้ถูกต้อง
2. บอกคุณค่าของหนังสือดิลิตตะเลงพ่ายได้อย่างน้อย 4 ประการ
3. บอกลักษณะสำคัญของหนังสือดิลิตตะเลงพ่ายที่แตกต่างจากหนังสืออื่นได้
4. อธิบายความหมายของคำ "ตะเลงพ่าย" ได้ถูกต้อง
5. บอกที่มาของหนังสือตะเลงพ่ายได้

ด้านคุณลักษณะ

6. บอกคุณค่าของกรทบทวนและการแปลความหมายของคำพูดได้
7. บอกความสำคัญของการให้ความสนใจซึ่งกันและกันได้
8. ในแง่จิตวิทยา สามารถอธิบายถึงความต้องการของมนุษย์ได้
9. อธิบายให้เห็นถึงความจำเป็นของการรับฟังซึ่งกันและกัน

เนื้อเรื่อง

สาเหตุแห่งการนิพนธ์ตะเลงพ่าย

กรมสมเด็จพระปรมานุชิตชิโนรส ทรงนิพนธ์ขึ้นเพื่องานฉลองตึกวัดพระเชตุพนฯ ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ดังจะได้ทราบจากโคลงที่ 432 ในหนังสือตะเลงพ่ายฉบับสมบูรณ์ ในการก่อสร้างตึกต่าง ๆ ในวัดพระเชตุพนฯ ครั้งนี้ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวได้โปรดเกล้าให้ประชุมนักปราชญ์ราชบัณฑิตแต่งตำราต่าง ๆ เช่น ตำรายา ตำราหมอนวด ตำราทางอักษรศาสตร์ มีวรรณคดี เป็นต้น จารึกลงในแผ่นศิลาอ่อนประคัมไว้ตามระเบียบวิหารคดและศาลาราย มีทั้งภาพเขียนประคัมไว้ในพระอุโบสถ

และวิหาร เพราะมีพระราชประสงค์จะให้วัดพระเชตุพนฯ เป็นแหล่งศึกษาอันดีสำหรับ
ชนรุ่นหลัง พระราชประสงค์นี้มีแจ่มอยู่ในหนังสือประชุมจารึกวัดพระเชตุพนฯ หมวดความ
เรียงแล้ว ในการนิพนธ์หนังสือตะเลงพายนั้น สมเด็จพระมหาสมณเจ้าฯ ทรงกล่าวไว้ใน
โคลงท่ายเดิมว่าพระเจ้าอุกยาเชอ พระองค์เจ้ากบิลราชทัตติยกุมาร กรมหมื่นภูบาลบริรักษ์
ในพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงช่วยเหลือบ้าง ดังโคลงที่ 431 กล่าวไว้

คุณค่าของหนังสือลิลิตตะเลงพ่าย

ลิลิตตะเลงพ่ายเป็นวรรณคดีที่มีค่าเล่มหนึ่งในบรรดาลิลิต เป็นหนังสือที่ประมวล
ความรู้หลายด้าน เช่น ประวัติศาสตร์ ระเบียบประเพณีไทยทั้งของหลวงและของราษฎร
คำราชาศัพท์สงคราม ตลอดจนธรรมเนียมทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น ในด้านการประพันธ์
ก็เป็นแบบอย่างอันดีเลิศต้องควยฉันทลักษณ์ทุกประการ ไพเราะควยคำอุปมาอุปไมยที่คมคาย
และยังลึกซึ้งกินใจควยโวหารเชิงพรรณนา บรรยาย เทศนาและสาธก อรรถรสจับใจที่
ปรากฏในลักษณะของนิราศนั้นมีค่าแก่นิราศอันดีชื่อของไทย เช่น ลักษณะนิราศในลิลิต
พระลอหรือนิราศนรินทร์แต่ประการใด สิ่งที่ต้องยกย่องยิ่งกว่าหนังสืออื่นใดในยุคเดียวกัน
ก็คือ การที่ทรงสามารถนิพนธ์ประวัติศาสตร์อันเป็นเนื้อเรื่องที่แห้งแล้งให้มีชีวิตจิตใจจน
กลายเป็นวรรณคดีอมตะอันมีรสโศกสะเทือนใจและตื่นเต้นเร้าใจ ผ่องคลิทธิธรรมไว้อย่าง
เหมาะสม มีวิธีเขียนเทิดพระเกียรติของวีรกษัตริย์ไทยและเชิดชูเกียรติของชาติไทยไว้
อย่างเต็มภาคภูมิ จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะยกย่องว่าเป็นวรรณคดีแบบฉบับ นอกเสียจาก
ลิลิตยวนพ่ายซึ่งมีเนื้อเรื่องสุดที่สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ แต่ก็น่าอ่านกว่าภาษาที่หนัก
กว่า และไปข้างหลังภาคภูมิ มีอรรถรสแปลกกว่าหนังสืออื่นแล้ว กวีอื่นที่พยายามนำ
ประวัติศาสตร์มาแต่งเป็นบทร้อยกรอง เช่น สุนทรภู่ซึ่งแต่งเสภาพระราชพงศาวดารก็ยังไม่
แต่งใจคอกว่าตะเลงพ่ายมากนัก

เมื่อพิจารณาท่านองการเขียนลิลิตตะเลงพ่ายในด้านความคิดเชิงวรรณคดี
เปรียบเทียบกับจะคล้ายคลึงกับท่วงทำนองการเขียนมหากาพย์ของชาติใหญ่ ๆ อันมีลักษณะ
ประพันธ์สุดที่วีรชน ซึ่งโดยมากเป็นกษัตริย์หรือยกย่องเกียรติคุณของพระผู้เป็นเจ้าทาง

ศาสนา อาทิมหากาพย์อัสติค และโอดิสซีย์ของกรีก มหาภารตะและรามายณะของ
จีนเคียว ตะเลงพายก็มีลักษณะสดุดีวีรกรรมไทยเช่นเดียวกับมหากาพย์ของชาติอื่น จะผิด
กันก็ตรงที่สืบไปไม่ยืดยาวหลายบรรพหลายตอนเหมือนมหากาพย์ของชาติอื่น

ส่วนทำนองประพันธ์รายและโคลงขึ้นต้นก็ดี บทสุภาษิตสังสณกัถี หรือบทโคลง
บทรัก บทนิราศพรรณนาก็ดี ทำนองทรงนิพนธ์อาจถือเอาความคิดจากยวนพ่ายและลิลิตพระลอ
เป็นส่วนใหญ่ จะเห็นได้ว่ากาพย์เรื่องก็เหมือนยวนพ่าย มีความละเอียดคล้ายคลึงกับ
ลิลิตพระลอและนิราศนรินทร์ในเชิงเขียนพรรณนาความรักและป่าเขาลำเนาไพร ซึ่งนาย
นรินทร์ธิเบศร์เองก็เขียนโวหารมาจากกำสรวลศรีปราชญ์อีกทอดหนึ่ง

อธิบายคำ "ตะเลงพาย"

"ตะเลงพาย" หมายความว่า "มอญแพ" คำว่า ตะเลง เป็นคำพม่าเรียก
ชนชาติหนึ่งทางตอนใต้ของประเทศพม่าบัดนี้ ซึ่งมีประวัติอันพิสดารเกี่ยวกับประวัติศาสตร
โบราณของแหลมอินโดจีนอยู่ไม่น้อย ไทยเรียกว่าชนชาติมอญ ในสมัยที่พม่าเป็นเจ้าใหญ่
พม่าได้รวบรวมเอาแคว้นมอญและพวกมอญไว้ในอำนาจเพื่อจะควบคุมพวกมอญใต้อำนาจ
พม่าจึงย้ายราชธานีมาตั้งอยู่ที่กรุงหงสาวดีของมอญอันเป็นเมืองพะโคทุกวันนี้ ในรัชกาล
สมเด็จพระนเรศวรมหาราช กษัตริย์พม่าซึ่งตั้งนครหลวงอยู่ที่กรุงหงสาวดีได้ยกทัพมาตี
กรุงศรีอยุธยา ได้เกณฑ์พวกมอญมาในกองทัพด้วยเป็นอันมาก พงศาวดารไทยจึงรวม
เรียกทัพพม่ากับมอญในครั้งนั้นว่าทัพมอญ การรบครั้งนั้นไทยชนะ ฉะนั้นคำว่า ตะเลงพาย
ในหนังสือเล่มนี้ตามความจริงเป็นเรื่องพม่าแพและก็รวมมอญด้วย

ที่มาของหนังสือตะเลงพาย

เนื้อเรื่องของตะเลงพายเป็นข้อความสดุดีสมเด็จพระนเรศวรวีรกรรมของ
ไทยซึ่งสมเด็จพระมหาสมณเจ้าฯ พระองค์นี้ทรงรวบรวมจากจดหมายเหตุและพงศาวดาร
บรรยายถึงเหตุการณ์สำคัญยิ่งตอนหนึ่งในประวัติศาสตร์ของชาติไทย คือตอนที่สมเด็จพระ
นเรศวรทรงกู้เอกราชของชาติไทยให้พ้นจากอำนาจข้าศึก คำเป็นเรื่องตั้งแต่สมเด็จพระ

พระมหากษัตริย์ราชวงศ์สุโขทัยใน พ.ศ. 2133 จนพระมหาอุปราชชาคตอซ่างใน พ.ศ.
2315 และพระเจ้าเชียงใหม่สวามีภักดี
215

กิจกรรม

ขั้นนำ

1. แบ่งนักศึกษาออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน
2. กำหนดให้เป็นนักศึกษามายเลข 1, 2 และ 3
3. ให้แต่ละกลุ่มศึกษาหน้าเรื่องลิลิตตะเลงพ่าย โดยแบ่งหัวข้อ ดังนี้
 - 3.1 นักศึกษามายเลข 1 ศึกษาเรื่อง สาเหตุแห่งการนิพนธ์ลิลิตตะเลงพ่าย
 - 3.2 นักศึกษามายเลข 2 ศึกษาเรื่อง คุณค่าของหนังสือลิลิตตะเลงพ่าย
 - 3.3 นักศึกษามายเลข 3 ศึกษาเรื่อง ความหมายของคำ "ตะเลงพ่าย" และที่มาของหนังสือลิลิตตะเลงพ่าย
4. ในแต่ละกลุ่มจะมีนักศึกษานักหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ตั้งเหตุการณ์ และอีก 2 คน เป็นผู้พูดในหัวข้อที่รับผิดชอบและอีกคนเป็นผู้ฟัง
5. ก่อนที่ผู้ฟังจะพูดในหัวข้อที่รับผิดชอบ จะต้องทบทวนสิ่งที่ตนได้ฟังคู่อภิปรายพูดเสียก่อน โดยใช้คำพูดของตนเองและไม่มีคำจดโน้ตไว้ขณะที่ฟัง
6. ถ้าการทบทวนของคู่อภิปรายไม่ถูกต้องตามที่ผู้พูดต้องการ ผู้พูดหรือผู้ตั้งเหตุการณ์ต้องทักท้วงและให้แก้ไขใหม่ให้ถูกต้อง
7. นักศึกษามายเลข 1 อภิปรายเรื่องที่ได้รับมอบหมาย นักศึกษามายเลข 2 เป็นผู้ฟัง และนักศึกษามายเลข 3 เป็นผู้ตั้งเหตุการณ์

ขั้นปฏิบัติกิจกรรม

8. นักศึกษาหมายเลข 2 เปลี่ยนบทบาทเป็นผู้พูด นักศึกษาหมายเลข 3 เป็นผู้ฟัง และนักศึกษาหมายเลข 1 เป็นผู้สังเกตการณ์
9. เมื่อนักศึกษาพบทานจบ เปลี่ยนบทบาทให้นักศึกษาหมายเลข 3 เป็นผู้พูดเรื่องความหมายของคำ "ตะเลงพาย" และที่มาของหนังสือตะเลงพาย นักศึกษาหมายเลข 1 เป็นผู้ฟัง และนักศึกษาหมายเลข 2 เป็นผู้สังเกตการณ์
10. ให้ทุกกลุ่มอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้
 - 10.1 ความรู้สึกของผู้พูด
 - 10.2 ความรู้สึกของผู้ฟัง
 - 10.3 ลักษณะของผู้พูดที่ดี
 - 10.4 ลักษณะของผู้ฟังที่ดี
11. ผู้สังเกตการณ์ทำหน้าที่ดังนี้
 - รักษาเวลาในการอภิปราย คนละ 6 นาที
 - เตือนผู้พบทานให้พบทานเรื่องให้ครบประเด็น
 - สังเกตปฏิบัติการระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง

ขั้นวิเคราะห์

ขั้นประยุกต์ใช้

12. อภิปรายเพื่อวิเคราะห์
13. เล่าประสบการณ์ซึ่งเกิดจากการแปลความของผู้พูดและผู้ฟังไม่ตรงกัน
14. บอกข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมครั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้
15. ทดสอบความเข้าใจด้านเนื้อหาวิชา

ประเมินผล

ด้านเนื้อหา

1. การตอบคำถามเกี่ยวกับคุณค่าของหนังสือตะเลงพ่าย
2. การตอบคำถามเกี่ยวกับสาเหตุแห่งการนิพนธ์ลิลิตตะเลงพ่าย
3. การตอบคำถามเกี่ยวกับความหมายของคำ "ตะเลงพ่าย"
4. การทดสอบ

ด้านกลุ่มสัมพันธ์

5. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทำกิจกรรม
6. การวิเคราะห์

ก. การอภิปรายเพื่อวิเคราะห์

ด้านกลุ่มสัมพันธ์

1. ทุกกลุ่มร่วมกันอภิปรายในหัวข้อที่ได้อภิปรายกลุ่มย่อยและเพิ่มเติมคือ
2. นักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับการฟังคู่อภิปรายหรือไม่
3. นักศึกษามีอุปสรรคในการรวบรวมความคิดเห็นที่ฟังหรือไม่ เช่น
 - สิ่งที่ต้องการพูด
 - กังวลใจ
4. ผู้พูดมีอิทธิพลต่อผู้ฟังหรือไม่
5. ผู้พบทวนสามารถพบทวนได้ครบทุกประเด็นหรือไม่
6. การพบทวนและการแปลความมีความสำคัญมากน้อยเพียงใด

ด้านเนื้อหา

7. สาเหตุแห่งการนิพนธ์ลิลิตตะเลงพ่ายคืออะไร
8. ลิลิตตะเลงพ่ายจัดเป็นวรรณคดีประเภทใด
9. หนังสือลิลิตตะเลงพ่ายแตกต่างจากหนังสือประวัติศาสตร์อย่างไร
10. ลิลิตตะเลงพ่ายมีความคล้ายคลึงกับวรรณคดีเรื่องใด อย่างไร
11. คำว่า "ตะเลงพ่าย" มีความหมายอย่างไร
12. เนื้อเรื่องลิลิตตะเลงพ่ายสอดคล้องกับนัยที่พระองค์ใด
13. เหตุการณ์ในเรื่องลิลิตตะเลงพ่ายเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ตอนใด

ข. แบบทดสอบ

- คำสั่ง จงชี้ค¹เครื่องหมายถูกหน้าข้อที่ท่านเห็นว่าถูก และชี้ค²เครื่องหมายผิดหน้าข้อที่เห็นว่าผิด
-1. ลิลิตตะเลงพ่ายเป็นวรรณคดีสมัยรัชกาลที่ 3
 -2. ถือกัณฑ์ว่าวัดพระเชตุพนฯ เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย
 -3. สาเหตุแห่งการนิพนธ์ลิลิตตะเลงพ่ายเพื่อพระราชพิธีฉลองที่กวัดพระเชตุพนฯ
 -4. เมื่อคราวปฏิสังขรณ์วัดพระเชตุพนฯ กรมสมเด็จพระปรมานุชิตชิโนรสทรงเป็นประธานอำนวยการจารึกแผ่นศิลาโคลงฉันท์กาพย์กลอน
 -5. ผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือในการแต่งลิลิตตะเลงพ่ายคือพระองค์เจ้าชติขัยกุมาร
 -6. ลิลิตตะเลงพ่ายจัดเป็นวรรณคดีประเภทสุคดี
 -7. ลิลิตตะเลงพ่ายมีส่วนคล้ายคลึงกับนิราศนรินทร์
 -8. ท่วงทำนองการเขียนลิลิตตะเลงพ่ายคล้ายคลึงกับเรื่องของกรีกและอินเดีย
 -9. ลิลิตตะเลงพ่ายจัดเป็นตำราประวัติศาสตร์ได้เพราะผู้นิพนธ์ทรงรวบรวมจากจดหมายเหตุและพงศาวดาร
 -10. ลิลิตตะเลงพ่ายเป็นวรรณคดีที่ให้ความรู้ด้านประวัติศาสตร์โดยเฉพาะ

บทเรียนที่ 3

เนื้อเรื่องลิลิตตะเลงพ่าย ตอนที่ 1

(เวลา 100 นาที)

ความมุ่งหมาย

เมื่อกำหนดกิจกรรมให้นักศึกษาทำแล้ว นักศึกษาจะสามารถ

ด้านเนื้อหา

1. บอกลักษณะการแต่งลิลิตได้ถูกต้อง
2. อานทำนองเสนาะได้อย่างถูกต้อง
3. วิเคราะห์ลักษณะของพระมหาอุปราชารวมทั้งให้เหตุผลประกอบได้
4. แปลบทประพันธ์เป็นร้อยแก้วโดยให้ความครบถ้วน
5. เขียนสรุปความสำคัญของเนื้อเรื่องได้
6. อธิบายคำศัพท์ที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง
7. ทำแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ ได้ถูกต้องไม่น้อยกว่า 8 ข้อ

ด้านคุณลักษณะ

8. บอกประโยชน์ของการยอมรับฟังคำวิจารณ์ของผู้อื่น
9. สรุปคุณค่าของการให้โดยยกตัวอย่างประกอบได้
10. บอกความต้องการของบุคคลได้
11. อธิบายถึงผลดีของการเสียสละ
12. อภิปรายเกี่ยวกับความสำคัญของการเคารพในสิทธิของผู้อื่น
13. อภิปรายถึงความสำคัญของการเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว
14. แก้ปัญหาร่วมกับกลุ่มได้สำเร็จ
15. บอกความจำเป็นของการยอมรับพฤติกรรมของตนเอง

เนื้อเรื่อง

พระเจ้าหงสาวดีปรารภเรื่องมาที่กรุงศรีอยุธยา ถึง พระมหาอุปราชายกทัพถึง
เมืองกาญจนบุรี

ตะเลงพายเป็นกวีนิพนธ์ประเภทลิลิตสุภาพประกอบด้วยรายสุภาพ โคลง 2
สุภาพ โคลง 3 สุภาพ และโคลงสี่สุภาพสลักกันไป คำสุดท้ายส่งสัมผัสไปยังคำที่ 1,
2 หรือ 3 คำใดคำหนึ่งของบทต่อไปจนจบเรื่อง ในเรื่องตะเลงพายมีคำประพันธ์ทั้งหมด
539 บท แบ่งเป็นโคลงสอง 45 บท โคลงสาม 10 บท โคลงสี่ 335 บท และราย
49 บท

เนื้อเรื่องย่อ

พระเจ้าหงสาวดีนั้นเมื่ureng ทรงทราบข่าวว่า สมเด็จพระมหาธรรมราชาเสด็จ
สวรรคต และสมเด็จพระนเรศวรไคครองราชสมบัติ พระองค์จึงทรงปรึกษาราชทูตทั้งปวง
ว่ากรุงศรีอยุธยาพลัดเปลี่ยนกษัตริย์สมเด็จพระนเรศวรและพระเอกาทศรถพี่น้องทั้งสอง
อาจรบพุ่งชิงความเป็นใหญ่กัน จึงควรส่งทัพไปเหยียบแดนไทยเป็นการเตือนสงครามเอา
เปรียบไว้ก่อน ชูนางทั้งหลายเห็นชอบตามพระราชดำริ พระเจ้าหงสาวดีจึงตรัสแก่
พระมหาอุปราชาให้เตรียมทัพพร้อมกับพระมหาราชเจ้านครเชียงใหม่ยกทัพมารบไทย
พระมหาอุปราชากราบพูดพระเจ้าหงสาวดีว่าโทรทนายว่าพระันษาของพระองค์รายนัก
แต่พระเจ้าหงสาวดีตรัสประชดว่า "พระมหาธรรมราชาไม่เสียแรงที่มีไอร สลวนแค้น
เชี่ยวชาญในการศึก มิเคยขอทอสงคราม ถ้าพระมหาอุปราชากลับเกราะหรัยนั้นก็ให้
เอาผ้าสตรีมาบุงเสียดจะไคฉินเกราะหรั" พระมหาอุปราชาเกิดความอับอายและเกรง
พระราชอาญาจึงจำใจเตรียมทัพยกมารบไทยด้วยพระทัยโศกเศร้า หลังจากที่ไครู้ว่าลา
และตั้งเสียดพระสนมแล้วจึงเดินทัพจากหงสาวดีมาค่านเจดีย์สามองค์ซึ่งเป็นเขตแดนติดต่อก
มอญกับไทย ถึงยังตำบลไทรโยคก็รับสั่งให้ตั้งค่ายและทรงปรึกษาแผนการที่จะเข้าตีเมือง
กาญจนบุรี และในที่สุดก็ยึดเมืองกาญจนบุรีไคไคโดยง่ายเพราะเจ้าเมือง ข้าราชการตลอดจน
ราษฎรชาวกาญจนบุรีบังเกิดความหวาดกลัวต่างก็อพยพหนีเข้าป่าไปจนหมดสิ้นเมื่อรู้ข่าวทัพ
พม่ายกมา

กิจกรรม

ขั้นนำ

1. แบ่งนักศึกษาออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
2. ขอยุ้สังเกตุการฉีกกลุ่มละ 1 คน

ขั้นปฏิบัติกิจกรรม

3. ให้นักศึกษาทุกกลุ่มฝึกอ่านทำนองเสนาะ 25 นาที ขณะฝึกผู้สังเกตุการฉีกการฉีกการฝึกดังนี้
 - 3.1 ใ้ฝึกอ่านหัวทุกคนหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - 3.2 มีการให้ขอเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการอ่านของกันและกันหรือไม่
 - 3.3 ใครบ้างที่อ่านไม่ถูกต้องถึงแม้จะได้รับคำแนะนำแล้วก็ตาม
 - 3.4 ใครบ้างไม่ยอมรับข้อบกพร่องของตนเอง
 - 3.5 นักศึกษาคงใครที่พยายามปรับปรุงการอ่านของตนเมื่อได้รับคำแนะนำ
 - 3.6 นักศึกษาคงใครที่ไม่ยอมฝึกอ่าน เพราะเหตุใด
 - 3.7 นักศึกษาส่วนใหญ่อ่านถูกต้องหรือไม่
 - 3.8 สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกคืออะไร
4. อภิปรายเกี่ยวกับการฝึกอ่านทำนองเสนาะและสิ่งที่ยุ้สังเกตุการฉีกสังเกตุพบ
5. แบ่งนักศึกษาออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน เล่นเกม "สามัคคีคือพลัง" กิ.
6. ขออาสาสมัครกลุ่มละ 1 คนทำหน้าที่ผู้สังเกตุการฉีกและรับโยสังเกตุการฉีกช.
7. แจกเอกสารเสริมประสบการณ์เรื่องความเจตียสามองค์คิ.
8. มอบหมายการบ้านงิ.
9. อภิปรายเพื่อวิเคราะห์หิ.

ขั้นวิเคราะห์

ขั้นประยุกต์ใช้

10. บอกข้อคิดที่ได้จากการเล่นเกมเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตน
11. ทดสอบความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา

ประเมินผล

ด้านเนื้อหา

1. การเขียนสรุปความสำคัญของเนื้อเรื่อง
2. การตอบคำถามและอภิปรายเกี่ยวกับงานที่มอบหมายให้ทำ
3. การทดสอบ

ด้านกลุ่มสัมพันธ์

4. ปฏิสัมพันธ์ขณะเล่นเกม
5. การวิเคราะห์

อุปกรณ์

ก. เกม "สามัคคีคือพลัง"

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อวิเคราะห์หาที่ของการร่วมมือกันในการแก้ปัญหาในกลุ่ม
2. เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษยอมรับพฤติกรรมของตน

ขนาดของกลุ่ม

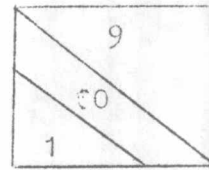
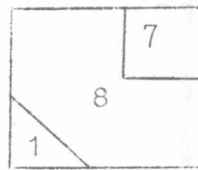
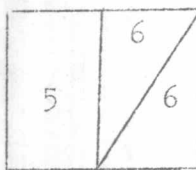
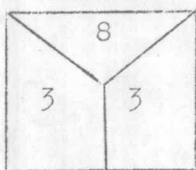
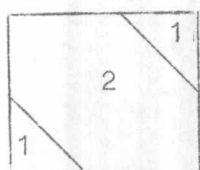
จำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน ทำหน้าที่เป็นผู้สังเกตการณ์ 1 คน และเป็นผู้รวมกลุ่ม 5 คน

เวลา

10 นาที

อุปกรณ์

แผ่นกระดาษสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 6" x 6" จำนวน 5 แผ่น แบ่งเป็นส่วนดังภาพ

แต่ละแผนมีข้อความดังนี้

แผนที่ 1 คำสั่งให้นักศึกษาศึกษาเนื้อเรื่องตอนที่เรียนแล้วปฏิบัติดังนี้

1. จับใจความของเนื้อเรื่อง
2. ตอบคำถามที่ปรากฏในแผนดีเยี่ยมอื่น ๆ บันทึกส่งและเตรียมอภิปราย

แผนที่ 2 คำถาม มี 3 ข้อ

1. พระเจ้าหงสาวดีในหนังสือลิลิตตะเลงพ่ายหมายถึงผู้ใด
2. พระมหาอุปราชาในหนังสือลิลิตตะเลงพ่ายหมายถึงผู้ใด
3. ทำไมพระเจ้าหงสาวดีจึงปรารถนาเรื่องการยกทัพมารบไทย

แผนที่ 3 คำถาม มี 3 ข้อ

4. พระมหาอุปราชาเต็มใจยกทัพมารบไทยหรือไม่ เพราะเหตุใด
5. "เจ้าอุษยามีบุตร ล้วนงยุทธเชื้อชวาญ หาดูหักศึกมียอ ต่อสู้กับมียอน ไปพักนอนว่าใช้ให้ช หวง ช หาม แม่นเจ้าครามเคราะห์กาจ จงอวยยาทรยุทธนา เอาพัสดตราศตรี สวมอินทรีย์สร้างเคราะห์" ข้อความนี้หมายความว่าอย่างไร ใครเป็นผู้พูด พูดเพราะเหตุใด
6. ข้างทรงของพระมหาอุปราชาชื่ออะไร

แผนที่ 4 คำถาม มี 4 ข้อ

7. เนื้อเรื่องตอนใดกล่าวถึงพิธีที่เกี่ยวข้องไสยศาสตร์ และพิธีนั้นเป็นอย่างไร

8. เมื่อพระมหาอุปราชาเดินทางเข้าเขตไทย มทพรธนา
ตอนนี้จัดเป็นนิราศใดหรือไม่ เพราะเหตุใด
9. มีตอนใดบ้างที่สนับสนุนว่าพระมหาอุปราชามีความ
รอบคอบ
10. ผู้ที่คุมทหารสร้างสะพานเรือข้ามลำกระเพินคือใคร

แผนที่ 5 คำถามมี 3 ข้อ

11. สิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อพระมหาอุปราชาเดินทางมาถึงเมือง
กาญจนบุรีคืออะไร
12. ท่านคิดว่าพระมหาอุปราชามีลักษณะที่ไม่พึงประสงค์
หรือไม่อย่างไร
13. จงอธิบายความหมายของคำศัพท์ต่อไปนี้
ศรเพลิง นครรามินทร์ ชิงฉัตร จตุรงค์ เทร็ด
พญ่ คอง คานเจดีย์สามองค์ ลำกระเพิน
อเรนทร

นำชิ้นส่วนต่าง ๆ ดังภาพจัดใส่ช่อง 5 ของ ดังนี้

- ช่องที่ 1 ประกอบด้วยชิ้นส่วนหมายเลข 9, 8, 5
- ช่องที่ 2 ประกอบด้วยชิ้นส่วนหมายเลข 1, 1, 1, 3
- ช่องที่ 3 ประกอบด้วยชิ้นส่วนหมายเลข 1, 10
- ช่องที่ 4 ประกอบด้วยชิ้นส่วนหมายเลข 4, 6
- ช่องที่ 5 ประกอบด้วยชิ้นส่วนหมายเลข 7, 2, 6, 3

คำอธิบาย

1. ทุกกลุ่มจะได้อุปกรณ์กลุ่มละ 1 ชุด
2. กลุ่มแจกของอุปกรณ์ซึ่งอยู่ในถุงให้สมาชิกทุกคน ๆ ละ 1 ของ สมาชิกยังไม่เปิดของจนกว่าจะได้รับคำสั่งให้เริ่มทำงาน จึงจะเปิดได้
3. แจกกติกาให้สมาชิกกลุ่มละ 1 ชุด
4. กลุ่มศึกษากติกา ถ้าไม่เข้าใจให้ถามจนเข้าใจก่อนที่จะลงมือทำงาน
5. ให้กลุ่มทำงานโดยใช้เวลา 10 นาที

คำสั่ง

ในถุงอุปกรณ์จะมีของ 5 ของ ซึ่งบรรจุกระดาษแข็งรูปสี่เหลี่ยมต่าง ๆ กัน งานของแต่ละกลุ่มคือ การขอชิ้นส่วนเหล่านี้เข้าด้วยกัน เมื่อทุกคนได้รูปสี่เหลี่ยมจตุรัสซึ่งมีขนาดเท่ากันวางอยู่ตรงหน้าตน จึงจะถือว่ากลุ่มทำงานได้เสร็จสมบูรณ์

กติกา

1. ถ้านักศึกษาไม่สามารถขอเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสได้ อนุญาตให้แลกเปลี่ยนชิ้นส่วนกันในกลุ่มได้ แต่มีข้อยกเว้น
 - ห้ามขูด
 - ห้ามขอหรือแสดงอาการปิกิริยาหรือดองสัญญาณใด ๆ ที่จะเป็นการขอชิ้นส่วนจากคนอื่น
2. อนุญาตให้ยื่นชิ้นส่วนของตนให้ผู้อื่นได้แต่จะเอื้อมมือไปหยิบของคนอื่นไม่ได้
3. นักศึกษาจะโยนชิ้นส่วนของตนไปตรงกลางวงเพื่อให้คนอื่นหยิบเอาไม่ได้ จะต้องหยิบยื่นให้เพื่อนนักศึกษาเป็นคน ๆ ไป
4. ผู้สังเกตการณ์สังเกตการทำงานกลุ่ม คอยช่วยให้สมาชิกกลุ่มทำงานตามกติกา และสังเกตในเรื่องต่อไปนี้

ข. ใบสั่งเหตุการณ์

ผู้สั่งเหตุการณ์สั่งเหตุการณ์ทำงานกลุ่ม คอยดูให้สมาชิกกลุ่มทำงานตามกติกา และสั่งเหตุการณ์ในเรื่องต่อไปนี้

1. ใครแสดงความมีน้ำใจอยากหยิบชิ้นส่วนของคนที่ผู้อื่นบ้าง
2. นักศึกษาคนใดที่ทำงานของตนเสร็จแล้วและนั่งอยู่เฉย ๆ โดยไม่สนใจงานที่เหลือของกลุ่ม
3. นักศึกษาคนใดตั้งใจทำงานของตนด้วยความพยายามแต่ไม่เต็มใจจะชิ้นส่วนของตนให้กับผู้อื่น
4. นักศึกษาคนใดบ้างที่แสดงความกังวลในการทำงานของตน
5. นักศึกษาคนใดพยายามฝ่าฝืนกติกา
6. นักศึกษาผู้ใดสร้างปัญหาให้กลุ่ม

ค. แจกเอกสารเสริมประสบการณ์ เรื่อง ค่านิยมสามองค์ง. การบ้าน

1. เขียนสรุปความสำคัญของเนื้อเรื่องลงสมุดแบบฝึกหัด
2. ให้นักศึกษาศึกษาเนื้อเรื่องตอนต่อไปคือ ตั้งแต่สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ถึงสมเด็จพระนเรศวรสั่งให้ทัพหน้าตีปะทะกับทัพพม่าถอย

จ. อภิปรายเพื่อวิเคราะห์ ผู้สั่งเหตุการณ์รายงานผลการสังเกตแล้วอภิปรายวิเคราะห์ในเรื่องต่อไปนี้กติกากลุ่มสัมพันธ์

1. ขณะที่เล่นเกมนักศึกษามีความกังวลหรือไม่
2. มีผู้ให้ชิ้นส่วนแก่นักศึกษาหรือไม่
3. นักศึกษามีความรู้สึกอย่างไร เมื่อได้รับชิ้นส่วนจากเพื่อน
4. เมื่อได้รับชิ้นส่วนที่ไม่ต้องการนักศึกษาทำอย่างไร
5. นักศึกษามีความรู้สึกอย่างไรต่อเพื่อนที่ส่งชิ้นส่วนที่นักศึกษาไม่ต้องการให้

6. เมื่อนักศึกษาคนอื่นทำงานเสร็จก่อนนักศึกษารู้สึกอย่างไร
7. นักศึกษาคิดอย่างไรบ้างที่ไม่ยอมให้ชิ้นส่วนแก่เพื่อน
8. นักศึกษาคิดว่าตนมีส่วนช่วยให้งานกลุ่มเสร็จเร็วหรือไม่ อย่างไร
9. การทำงานกลุ่มจะสำเร็จได้เพราะเหตุใด
10. นักศึกษามีความเห็นอย่างไรต่อการทำงานเป็นกลุ่ม

บ้านเหนือหาวิชา

11. อภิปรายและวิเคราะห์จากงานที่มอบหมายให้ทำและเพิ่มเติมบางหัวข้อ เช่น ถ้านักศึกษามีผู้นำอย่างพระมหาอุปราชา นักศึกษามีสมาชิกอย่างไร ให้เหตุผล

ฉ. แบบทดสอบ

คำสั่ง จงวงกลมรอบตัวอักษรหน้าข้อที่ถูกข้อที่สุด เพียงคำตอบเดียว

1. ลิลิตตะเลงพ่ายใช้คำประพันธ์ประเภทใด
 - ก. ร่ายคั่นสลับโคลงคั่น
 - ข. โคลงคั่นสลับร่ายคั่น
 - ค. ร่ายสุภาพสลับโคลงสุภาพ
 - ง. โคลงสุภาพสลับร่ายสุภาพ
2. เหตุใดพระเจ้าหงสาวดีจึงปรารภเรื่องมาตีกรุงศรีอยุธยา
 - ก. ขอช้างเผือกแล้วไทยไม่ให้
 - ข. เพื่อแสดงความสามารถของพระมหาอุปราชาให้ปรากฏแก่พม่า
 - ค. ไทยเพิ่งเปลี่ยนแผ่นดินซึ่งปกติมักมีการแย่งชิงราชสมบัติกันเอง
 - ง. สมเด็จพระนเรศวรเพิ่งประกาศอิสรภาพไม่ขึ้นต่อพม่าจึงต้องยกทัพมาปราบ

3. "สายหยุดหยุดกลิ่นฟุ้ง ยามสาย
สายหยุดเด่นหลาย ทางเศร้า
ก็กินก็วันวาย วางโทษ ราแม่
ดวิตทุกขพบคำเข้า หยุดไคฉันใด"

คำประพันธ์นี้ตีเกินในข้อใด

- ก. เสียง
- ข. ภาพพจน์
- ค. จินตนาการ
- ง. ความหมาย

4. พดสารประจำดีเท่าช่าง เร็วกว่าอย่างไร

- ก. จตุรบาท
- ข. จตุรพริย
- ค. จตุรงค์เสนา
- ง. จตุลึงคบาท

5. "เจ้าอุษยามีบุตร ด่วนยังบุทช เรี่ยวชาญ หาญหักศึกมีย่อ..." คำที่ขีด
เส้นใต้หมายถึงผู้ใด

- ก. พระรามาชิบตีที่ 1
- ข. พระมหาจักรพรรดิ
- ค. พระมหาธรรมราชา
- ง. พระบรมไตรโลกนาถ

6. "ศรีกรุงการโรมร่า ส่งทัพหน้าไปก่อน ผอนทัพหนุนไปถัด รัคไปยอไปยุท
..." ข้อความนี้แสดงลักษณะของพระมหาอุปราชาอย่างไร

- ก. ชี้อลาด
- ข. รอบคอบ
- ค. กล้าหาญในการศึก
- ง. ไม่นำนาญเรื่องการรบ

7. "แมนเจ้าครามเคราะห์กาจ จงอวยยาทรยุทสนา เขาพิศตราสตร์ สวมอินทรีย์สร้างเคราะห์..." ข้อความนี้ผู้พูดมีเจตนาอย่างไร

- ก. แสดงความสงสาร
- ข. แสดงความเห็นใจ
- ค. บริภาษด้วยความโกรธ
- ง. แสดงความเยาะเย้ย

8. "เขาพิศตราสตร์ สวมอินทรีย์สร้างเคราะห์" ข้อความนี้มีความหมายอย่างไร

- ก. จงใส่เสื้อนุ่งผ้าสตร์จะป้องกันเคราะห์
- ข. จงใส่เสื้อนุ่งผ้าสตร์แล้วเคราะห์จะน้อยลง
- ค. จงใส่เสื้อนุ่งผ้าสตร์แล้วจะหมดเคราะห์
- ง. จงใส่เสื้อนุ่งผ้าสตร์แล้วจะเป็นการสะเดาะเคราะห์

9. ข้อใดเป็นลักษณะของนิราศ

- ก. คร่ำครวญถึงคนรัก
- ข. พรรณนาถึงพรรณไมตาง ๆ
- ค. พรรณนาถึงหนทางที่ผ่านไป
- ง. คร่ำครวญถึงหญิงคนรักโดยมีธรรมชาติเป็นส่วนประกอบ

10. "ควนเคินโดยโชนทวาร พกพลหาญแหหน้า..." คำที่ขีดเส้นใต้มีความสำคัญสำหรับการบรรยายอย่างไร

- ก. เป็นการทำพิธีเพื่อบันทอนกำลังข้าศึก
- ข. เป็นการทำพิธีเพื่อสาปแช่งศัตรูให้พ่ายแพ้
- ค. เป็นการทำพิธีเพื่อบำรุงขวัญทหารเพื่อความสวัสดิ์มีชัย
- ง. เป็นการทำพิธีเพื่อปลุกใจทหารก่อนรบเพื่อให้เกิดความมั่นใจ

บทเรียนที่ 4

เนื้อเรื่องลิลิตตะเลงพ่ายตอนที่ 2

(เวลา 100 นาที)

ความมุ่งหมาย

เมื่อกำหนดกิจกรรมให้นักศึกษาทำแล้ว นักศึกษาจะสามารถ

ด้านเนื้อหา

1. บอกเหตุการณ์สำคัญของเนื้อเรื่องได้
2. อธิบายความหมายของคำต่อไปนี้ได้ถูกต้อง
 - สีหนาม
 - ครุฑนาม
 - ปทุมพยุห์
3. วิเคราะห์ไควาเนื้อเรื่องตอนนี้ให้ความรู้ในค่านิยมบ้าง
4. วาดภาพการจัดทัพแบบตรีเสนาได้
5. วิเคราะห์คำประพันธ์ได้
6. เปรียบเทียบอุปนิสัยของสมเด็จพระนเรศวรกับพระมหาอุปราชา โดยให้เหตุผลประกอบ

คำถามสัมพันธ

7. บอกประโยชน์ของการกล้าแสดงออก
8. อธิบายความต้องการของบุคคลได้
9. สรุปความสำคัญของการยอมรับ
10. บอกวิธีการทำตนให้เป็นที่สนใจแก่บุคคลอื่นได้
11. อธิบายถึงความจำเป็นเกี่ยวกับการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
12. บรรยายหลักการทำงานร่วมกันตามวิถีทางแห่งประชาธิปไตย
13. วิเคราะห์โทษของการไม่สามารถตัดสินใจร่วมกันเป็นหมู่คณะได้

เนื้อเรื่อง

สมเด็จพระนเรศวรทรงทราบข่าวศึกพม่า - กองทัพหน้าของไทยปะทะกับทัพพม่าที่ โคกเผาข้าว

ขณะที่สมเด็จพระนเรศวรเตรียมทัพไปทำศึกก้านเขมร ก็ทรงทราบข่าวศึกพม่า จึงเปลี่ยนพระทัยทำศึกกับพม่าแทนโดยให้เจ้าเมืองราชบุรีเกณฑ์พล 500 คน ไปชุมนุมกำลัง ข้าราชการ เมื่อข่าวศึกข้ามลำกระพินก็ให้เฝ้าสะพานเรือกั้นที่ หลังจากนั้นสมเด็จพระนเรศวรและพระเอกาทศรถทรงปรึกษากิจการศึกกับเหล่าเสนาอำมาตย์และก็เห็นพ้องกันว่าควรยกทัพไปรับนอกเมือง พระองค์จึงมีพระบรมราชโองการให้พระยาศรีไสยณรงค์ และพระราชฤทธานนท์รวบรวมพลยกไปขัดตาทัพรับหน้าข้าศึก ณ ตำบลหนองสาหร่าย ถ้าหากที่ทัพพม่าไม่แตกหรือไม่สามารถต้านทานได้พระองค์จะเสด็จมาช่วยภายหลัง เมื่อได้มงคลฤกษ์สมเด็จพระนเรศวรทรงเคลื่อนทัพออกจากกรุงศรีอยุธยาโดยทางชลมารคไปประทับพักแรมอยู่ที่ตำบลปากโมกและเมื่อพระองค์เข้าที่บรรทมก็ทรงพระสุบินเป็นสุกนิมิต ซึ่งนับว่าเป็นสุกนิมิตแห่งชัยชนะที่ปรากฏครั้งแรก พอใกล้ฤกษ์ยกทัพออกจากปากโมกก็บังเกิดสุกนิมิตแห่งชัยชนะอีกครั้งที่ 2 จากตำบลปากโมก สมเด็จพระนเรศวรทรงเคลื่อนพลมาทางบ้านสระแก้วและบ้านสระเกล้าแล้วเสด็จประทับบนเกยไคร้มไม้ประดู่เหนือจอมปลวกหลวง เป็นชัยภูมิแบบครุฑนาม และรับสั่งให้ตั้งค่ายเป็นกระบวนปทุมพยุห์เพื่อข่มกำลังข้าศึกซึ่งตั้งในชัยภูมิแบบนาคนาม ทางฝ่ายกองลาดตระเวนของพม่าได้มาพบกองทัพไทย จึงไปกราบทูลให้พระมหาอุปราชทราบ เมื่อพระมหาอุปราชทราบว่ากองทัพไทยมีเรือพลเพียง 17-18 หมื่นซึ่งน้อยกว่าพม่าหลายเท่า จึงให้เตรียมพลยกไปที่ทัพไทย ดังนั้นเมื่อกองทัพไทยเคลื่อนพลออกจากหนองสาหร่ายมาถึงตำบลโคกเผาข้าวก็ปะทะกับทัพพม่า ประมาณเวลา 7 นาฬิกา ทั้งสองฝ่ายต่อสู้กันด้วยอาวุธชนิดเดียวกันเป็นคู่ ๆ ด้วยความสามารถ ขณะที่ทัพไทยปะทะกับทัพพมานั้น ทางค่ายกองทัพหลวงพราหมณ์ผู้ทำพิธีและผู้อำนวยการไสยศาสตร์กำลังทำพิธีเปิดประตูป่าและพิธีละว้าเซ่นไก่ หลวงมหาวิชัยรับพระแสงคาบอาญาสิทธิ์ไปทำพิธีตัดไม้ขมนามตามไสยศาสตร์ สมเด็จพระนเรศวรก็ทรงสลับเสียดียงป็นซึ่งไทยกับพม่ากำลังยังต่อสู้กันจึงรับสั่งให้หมื่นทิพเสนาไปสืบข่าวและก็ได้ทราบวาทองทัพหน้า

ของไทยคงถอยร่นอยู่ตลอดเวลาเพราะรีพลของพม่ามีมาก จึงสั่งให้หมื่นทิพเสนาและ
หมื่นราชามาตย์ไปแจ้งให้พม่าล่าถอยโดยเร็วเพื่อลวงข้าศึกให้ละเล็งใจและไทยจะส่ง
กำลังส่วนใหญ่ออกโจมตี

กิจกรรม

ขั้นนำ

1. ทบทวนสิ่งที่ได้เรียนแล้ว
2. แบ่งนักศึกษาเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน

ขั้นปฏิบัติการ

3. ให้กลุ่มศึกษาเนื้อเรื่องตอนที่เรียนและศึกษาเน้นในเรื่องต่อไปนี้
 - 3.1 ให้กลุ่ม 1-2 ศึกษาเรื่อง - เนื้อเรื่องย่อ
 - ศัพท์ที่ควรรู้และความหมาย
 - 3.2 กลุ่ม 3-4 ศึกษาเรื่อง - ศุภนิมิตที่บังเกิดแก่พระนเรศวร
 - วิเคราะห์ลักษณะของสมเด็จพระนเรศวร
 - 3.3 กลุ่ม 5-6 ศึกษาเรื่อง - พิธีไสยศาสตร์ที่ปรากฏ
 - การตั้งทัพตามตำราพิชัยสงคราม
4. ให้เวลาศึกษา 25 นาที
5. ให้กลุ่มเลือกตัวแทนกลุ่มละ 2 คน เพื่อเป็นตัวแทนกลุ่มแลกเปลี่ยนความรู้กับกลุ่มอื่นในหัวข้อที่ได้รับมอบหมายคนละ 1 หัวข้อ
6. การแลกเปลี่ยนความรู้กับกลุ่มต่าง ๆ ดำเนินดังนี้
 - ตัวแทนกลุ่ม 1 แลกเปลี่ยนความรู้กับกลุ่ม 3
 - ตัวแทนกลุ่ม 2 แลกเปลี่ยนความรู้กับกลุ่ม 4
 - ตัวแทนกลุ่ม 3 แลกเปลี่ยนความรู้กับกลุ่ม 5
 - ตัวแทนกลุ่ม 4 แลกเปลี่ยนความรู้กับกลุ่ม 6
 - ตัวแทนกลุ่ม 5 แลกเปลี่ยนความรู้กับกลุ่ม 1
 - ตัวแทนกลุ่ม 6 แลกเปลี่ยนความรู้กับกลุ่ม 2
7. ให้ตัวแทนของกลุ่มต่าง ๆ เตรียมตัวนอกชั้นเรียน
8. ให้ตัวแทนทุกกลุ่มแลกเปลี่ยนความรู้โดยเข้ามาพูดคุยทีละคน ใช้เวลาคนละ 8 นาที

ข้อตกลง

ขณะที่ตัวแทนคนแรกเข้ามาพูดให้นักศึกษาในกลุ่มแสดงความคิดเห็น
เมื่อตัวแทนคนที่ 2 พูดให้กลุ่มแสดงความคิดเห็นและให้สมาชิกกลุ่ม
สังเกตปฏิบัติการของผู้พูดทั้งสอง

9. มอบหมายงานให้กลุ่มทำ¹ เพื่อเตรียมอภิปราย

ขั้นวิเคราะห์

10. อภิปรายเพื่อวิเคราะห์².

ขั้นประยุกต์ใช้

11. บอกแนวคิดที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมตามที่กลุ่มได้อภิปรายและ
เห็นพ้องกัน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนในภายหน้า

12. ทดสอบความเข้าใจค่านิยมทิวาวิชา³.

ประเมินผลค่านิยมทิวาวิชา

1. การอภิปรายเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย
2. การแลกเปลี่ยนความรู้
3. การวาดภาพการจัดทัพแบบตรีเสนา
4. การทดสอบ

ค่านิยมสัมพันธ์

5. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทำงานร่วมกัน
6. การวิเคราะห์
7. การอภิปราย

อุปกรณ์

1. ภาพการจัดกระบวนทัพแบบปทุมพยุห⁴
2. ภาพการจัดทัพแบบดีหนามและครุฑนาม
3. ภาพอาวุธที่ใช้ในการรบ
4. ภาพช้างศึก

ก. งานที่มอบหมายให้อ่าน

ให้อ่านอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้และบันทึกส่ง

1. ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากสมเด็จพระนเรศวรให้ดูแลพระนครในขณะที่พระองค์ยกทัพไปตีเขมรคือใคร

2. ผู้ที่เป็นแม่ทัพหน้าของไทยไปประลองกำลังช้างศึกคือใคร

3. "สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
 แด่พิรุณมาศยา
 จักโรมอริรา
 รับที่ถิ่นฐาน
 ปรึกษา
 หัวผู้
 มีญเมืองนี้
 นอกไซไหนควร"

ข้อความนี้แสดงลักษณะของสมเด็จพระนเรศวรอย่างไร อธิบาย

4. "โหดโหดทรงสติบถอย
 ถูกเหตุหทัยนานฉาย
 หูดถวาย
 โอบอุ้มพร้อม"

คำที่ขีดเส้นใต้หมายถึงผู้ใด

5. "เขารวิวารมหันต์ วันสิบเอ็ดขึ้นค่ำ ย่างรุ่งสองนาฬิกา เศษตั้งชยา
 ทาบาท"

ข้อความนี้มีความหมายอย่างไร

6. เหตุการณ์ตอนใดที่กล่าวถึงพิธีทางไสยศาสตร์และความรู้เกี่ยวกับ
 ตำราพิชัยสงคราม

7. ศุภนิมิตใดที่บังเกิดแก่สมเด็จพระนเรศวรและมีผลอย่างไร

8. จงวิเคราะห์คำประพันธ์ในหัวข้อต่อไปนี้ (ยกตัวอย่างประกอบ)

8.1 คำประพันธ์บทใดที่มีลักษณะแตกต่างจากบทอื่น

8.2 คำประพันธ์บทใดแสดงถึงความกล้าหาญ

8.3 คำประพันธ์บทใดที่กลุ่มเห็นว่าดีเกิน ให้เหตุผล

9. ลักษณะการจัดทัพแบบตรีเสนาเป็นอย่างไร วาดภาพประกอบ

10. อารมณ์ใดบ้างที่ปรากฏในเนื้อเรื่องตอนนี้

11. คำต่อไปนี้มีความสำคัญอย่างไร

คอนแวนต์ ภูเขา ยามสิบเอ็ด เกย คติขยาม จตุรงกโชค
หนองสาหร่าย พระศรีไศยณรงค์

ข. อภิปรายเพื่อวิเคราะห์

ก้านกลุ่มสัมพันธ์

1. นักศึกษารู้สึกอย่างไร เมื่อไม่ได้รับความสนใจจากผู้ฟัง
2. นักศึกษารู้สึกอย่างไร เมื่อการพูดของตนเป็นที่สนใจของผู้ฟัง
3. ท่าทีของผู้ฟังมีผลต่อผู้พูดหรือไม่
4. ผู้พูดควรคำนึงถึงผู้ฟังหรือไม่
5. ทุกคนต้องการเป็นที่ยอมรับหรือไม่
6. ทุกคนต้องการให้ผู้อื่นสนใจตนเองหรือไม่
7. การให้ความสนใจซึ่งกันและกันจะช่วยแก้ปัญหาบางอย่างได้หรือไม่
8. ถ้านักศึกษาต้องการให้ผู้อื่นสนใจตนเอง นักศึกษาควรให้ความสนใจแก่บุคคลอื่นด้วยหรือไม่
9. กลุ่มของนักศึกษาสามารถทำงานเสร็จก่อนกลุ่มอื่นเพราะอะไร

ก้านเนื้อหาวิชา

10. อภิปรายเกี่ยวกับการที่มอบหมายให้ทำ
11. อภิปรายเพิ่มเติมในเรื่องต่อไปนี้
 - 11.1 การจัดทัพแบบต่าง ๆ
 - 11.2 ลักษณะข้างศึก
 - 11.3 ศาสตร์อาวุธในสมัยอยุธยา
 - 11.4 ความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์และโชคกลาง

ค. แบบทดสอบ

ก้ำตั้ง จงวงกลมรอบตัวอักษรหน้าข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. "สงครามที่งแแกแพ" เสียที่
 แแกเมื่อคนมี หอนชา
 บร้างกระดัมมี มาชวบ นี้โดย
 มีก็มีปีหน้า แนนเทญหาย"

คำที่ขีดเส้นใต้หมายถึงผู้ใด

- ก. พระมหาอุปราชา
 ข. พระเจ้าหงสาวดี
 ค. พระมหาธรรมราชา
 ง. สมเด็จพระนเรศวร
2. ข้อความในข้อ 1 มีลักษณะอย่างไร
- ก. ม้าใจ
 ข. หยิ่งรู้
 ค. ปรารภ
 ง. คาคคะเน

3. "ลีลาสนองบาทโท ทานท้าว" คำที่ขีดเส้นใต้มีความหมายอย่างไร

- ก. ทหาร 4 กองทัพ
 ข. ทหารรับใช้ 4 คน
 ค. ทหารประจำสี่เ้าชาง
 ง. กฉางชาง 2 คนและควาญชาง 2 คน

4. ข้อใดแสดงเส้นทางการเดินทัพของพม่ามาไทยตามลำดับที่ถูกต้อง
- ลำกระพิน - โคนกา - ไทรโยค
 - ลำกระพิน - หนองสาหร่าย - ตรีพิงครุ
 - คานเจดีย์สามองค์ - หนองสาหร่าย - โคนกา
 - คานเจดีย์สามองค์ - ไทรโยค - ตรีพิงครุ
5. ข้อใดตรงกับลักษณะของสมเด็จพระนเรศวร
- เชื่อโชคกลาง
 - เคร่งในธรรมวินัย
 - มีความเคียดแค้น
 - อารมณ์รุนแรงในความรัก

จงพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 6 - 10

"ข ใหญ่อยู่หลัง เอกำดังพลดรรพ เสด็จประทับเกษัย ในฉายาไม้ระคู
อยู่เหนือจอมปลวกหลวง..."

6. คำว่า "เกษ" มีความหมายอย่างไร
- ที่สำหรับขึ้นข้าง ม้า
 - ที่สำหรับลงข้าง ม้า
 - ที่สำหรับขึ้นองข้าง ม้า
 - ที่สำหรับพักเมื่อลงจากหลังข้าง ม้า
7. คำว่า "เสด็จประทับ" หมายความว่าอย่างไร
- ทรงนั่ง
 - ทรงยืน
 - ทรงหยุดยืน
 - ทรงหยุดพักเสวย

8. ข้อความนี้ระบุถึงสถานที่สำหรับเตรียมการอะไร
- ก. สราง เกย
 - ข. ทัง กองทัพ
 - ค. ปดุกพลับพลา
 - ง. รัชภูมิสำหรับรบ
9. ข้อที่เมาะสำหรับสถานที่นี้ คือ
- ก. สีหนาม
 - ข. กรุขนาม
 - ค. นาคนาม
 - ง. พยัคฆนาม
10. เหตุที่ต้องเลือกสถานที่ลักษณะนี้คือข้อใด
- ก. จะไคดาก
 - ข. จะมีรัชัยในการรบ
 - ค. จะเกิดควมรมเย็น
 - ง. จะเกิดควมเจริญแกผู้อยู่ในสถานที่

บทเรียนที่ 5

เนื้อเรื่องลิลิตตะเลงพ่ายตอนที่ 3

(เวลา 100 นาที)

ความมุ่งหมาย

เมื่อกำหนดกิจกรรมให้นักศึกษาทำแล้ว นักศึกษาจะสามารถ

กานเนื้อหา

1. บอกเหตุการณ์สำคัญของ เนื้อเรื่องได้
2. วิเคราะห์คำประพันธ์ได้
3. บรรยายอุปนิสัยของสมเด็จพระนเรศวรโดยให้เหตุผลประกอบ
4. บรรยายลักษณะของสมเด็จพระวันรัตโดยยกตัวอย่างให้เห็นจริง
5. รวบรวมคำที่มีความหมายเหมือนกันได้ถูกต้อง คือ คำที่มีความหมาย ช่าง ม้า และศัตรู ที่ปรากฏในเรื่องลิลิตตะเลงพ่าย

คานกลุ่มสัมพันธ์

6. สรุปความสำคัญของการยอมรับฟังข้อคิดเห็นของกันและกันได้
7. อภิปรายวิธีการทำงานของหมู่คณะ
8. บรรยายผลของการรู้จักวางแผนงานร่วมกัน
9. อภิปรายลักษณะของการเป็นผู้นำ
10. บอกประโยชน์ของการจัดลำดับขั้นตอนในการทำงาน
11. อธิบายถึงความจำเป็นเกี่ยวกับการทำงานโดยใช้ความคิดอย่างรอบคอบและสุขุม

เนื้อเรื่อง

ศุภนิมิตที่บังเกิดแก่สมเด็จพระนเรศวร เป็นครั้งที่ 3 - สมเด็จพระนเรศวรพระราชทาน

อภัยโทษแก่แม่ทัพนายกอง

ขณะที่สมเด็จพระนเรศวรประทับบนเกยเพื่อรอพิธีชัชฎาห์ เคลื่อนทัพหลวงก็บังเกิดเมฆเบื่อกเป็นทางค่านทิศพายัพแล้วก็กลับกลายเป็นเมฆดวงตะวันให้สองสว่างจ้า สมเด็จพระนเรศวรและพระเอกาทศรถทรงเคลื่อนพลตามเกล็ดคนาคตามตำราพิชัยสงคราม ใบไม้ซำก็ปะทะกับทัพซำศึก ข้างพระที่นั่งทั้งสองได้ยินเสียงฆ้องกลองและปี่มโหรีก็เริ่มศึกคระนองควายกำลังตกมันจึงถลันเข้าไปอยู่ในหมู่ซำศึก แม่ทัพนายกองและไพร่พลตามเสด็จไม่ทันคงมีแตกกลางข้างและควาญรวม 4 คน หันโคนนั้นก็บังเกิดควันตลบมืดในท้องฟ้าทำให้มองไม่เห็นซึ่งกันและกัน สมเด็จพระนเรศวรทรงประกาศแก่เทพในสวรรค์ทั้ง 6 ชั้น และพรหมซึ่งประทับบนแท่นคอกบัวในพรหมโลกทั้ง 16 ชั้น หลังจากพระราชดำรัสก็บังเกิดอัศจรรย์พายุลูกพัดปั่นป่วนในท้องฟ้าทำให้เห็นสนามรบอย่างชัดเจน สมเด็จพระนเรศวรแลไปทางค่านขวาทรงทอดพระเนตรเห็นนายทัพซำซ้าง เชือกหนึ่งมีฉัตรกันและมีพลสีเหลืองเรียงรายอยู่มากมายจึงมีพระทัยว่าเป็นพระมหาอุปราชอย่างแน่นอน เพราะมีเครื่องสูงครบกรันกุนาประหลาด สมเด็จพระนเรศวรทรงมีพระราชดำรัสอันไพเราะเชิญชวนให้พระมหาอุปราชกระทำยุทธหัตถีเพื่อแสดงเกียรติไว้ให้ปรากฏ เมื่อพระมหาอุปราชได้ทรงสดับพระราชดำรัสก็บังเกิดชัคคิยมานะกล้าหาญขึ้นจึงรีบไสซ้างเข้าต่อสู้ทันที ผลปรากฏว่าพระมหาอุปราชทรงเพี้ยยังพม่าพระอรุระของพระองค์ถูกฟันขาดเป็นรอยแยกควายพระแสงของ้าวถึงกับดิ้นพระชนม์ สมเด็จพระนเรศวรทรงสร้างสถูปขึ้นตรงที่พระองค์ทำดาบพระชนม์ซึ่งพระมหาอุปราช ณ ค่ำมลตระพังตรุ ไว้เป็นการเฉลิมเกียรติให้ปรากฏสืบไป และทรงปูนบำเหน็จให้แก่นายทหารที่ตามเสด็จและทรงพิจารณาโทษแม่ทัพนายกองที่ทวมเสด็จไม่ทัน แด่สมเด็จพระวันรัตโคกขลุ่ยขอโทษให้แก่แม่ทัพนายกองเหล่านั้น สมเด็จพระนเรศวรจึงพระราชทานอภัยโทษให้แต่ให้ไปตีเมืองทวาย ตะนาวศรี และมะริดเป็นการไถ่โทษ

กิจกรรม

ขั้นนำ

1. แบ่งนักศึกษาเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 15 คน

ขั้นปฏิบัติกิจกรรม

2. ให้นักศึกษาเล่นเกม "ผู้นำ" กิ.

3. ขออาสาสมัครกลุ่มละ 1 คน ทำหน้าที่ตั้งเหตุการณ์และรับใบตั้งเหตุการณ์ ข.

4. มอบหมายการบ้าน กิ.

ขั้นวิเคราะห์

5. อภิปรายเพื่อวิเคราะห์ ข.

ขั้นประยุกต์ใช้

6. บอกแนวทางในการปฏิบัติตนตามที่กลุ่มได้อภิปราย

7. ใช้ความรู้ที่ได้ศึกษามาแล้ว เป็นแนวทางในการวิเคราะห์คุณค่าของ เรื่องลิลิตตะเลงพ่ายสำหรับบทเรียนต่อไป

8. ทดสอบความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง 7.

ประเมินผล

ค่าเนื้อหา

1. อภิปรายเกี่ยวกับงานที่มอบหมายให้ทำ

2. การตอบคำถาม

3. การแสดงความคิดเห็น

4. การทดสอบ

ค่ากลุ่มสัมพันธ์

5. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเล่นเกม

6. การอภิปรายเพื่อวิเคราะห์

อุปกรณ์

ก. เกม "ผู้นำ"

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
2. ฝึกการวางแผนงาน
3. ฝึกการแก้ปัญหา

จำนวนคน

กลุ่มละ 15 คน

เวลา

45 นาที

อุปกรณ์

แผ่นเนื้อเรื่องจำนวน 18 แผ่น เนื้อเรื่องทั้งหมดเป็นรายละเอียดสำหรับบทเรียนนี้ซึ่งได้แบ่งเป็นตอนย่อย ๆ พร้อมทั้งบัตรคำสั่งทั้งหมดบรรจุอยู่ในซองอุปกรณ์

วิธีดำเนินการ

1. แจกซองใส่อุปกรณ์ให้กลุ่มละ 1 ซอง
2. กลุ่มแจกแผ่นเนื้อเรื่องที่อยู่ในซองให้สมาชิกในกลุ่มคนละ 1-2 แผ่น แผ่นหนึ่งจะบอกให้รู้ว่าเป็นเนื้อเรื่องตอนที่ 1 แผ่นหนึ่งบอกให้รู้ว่าเป็นเนื้อเรื่องตอนสุดท้าย - และอีกแผ่นหนึ่งเป็นบัตรคำสั่ง

กติกา

การเล่นเกม

1. ห้ามสมาชิกถูกจากที่หนึ่ง เพื่อแลกเปลี่ยนเนื้อเรื่อง
2. ห้ามส่งแผ่นเนื้อเรื่อง ของตนให้ผู้อื่น

แผ่นเนื้อเรื่องและบัตรคำสั่งดังนี้

เนื้อเรื่องแผนที่ 1

เมืองบรมจักรพรรดิเกด้า	กษัตริย์
เกลิงพิภพทวาราว	เกลินเกล้า
สถิตเกษรรัตนราชา	อาสน์โอบ อองกโดย
คอยตุกม เปิกยุทษแนว	แผนพื้นท้าวหน
บัตคควลาหกชื่อ	พระอัมม อยุธยา
แห่งทิศพายัพยล	เยือกฟ้า
มดักแลกร ะลายกระบับ	ลิวลง ไปเสย
เผยผองภานุเมตจา	แจมแจงแสงฉาน
คัตนาคันธราสร้าง	ราคิน
คือระเบียบรัตนอินทนิล	คาคไว
บริสุทธีสร้างมณฑล	ดองโทย อยุธยา
นักกษัตริย์สวัสดิเกษไค	โชคชัยสุภผล

เคลื่อนพลตามเกล็ดคนาก คากเต็มทั้งแถวเดือน เคลื่อนกลนแสนยาทัพ ถับประทะ
 ไทรินทร์ ส่วนหัตถ์สินธุภัย เจ้าพระยาไชยานุภาพ เจ้าพระยาปราบไตรจักร ตรีบัตรระหนัก
 สำเนียงเสียงมองกลองปี่มก อีกเอิกก้องกาหอด เร่งคำรณเรียกมัน ชันหุขูทางแดน
 แปรนแปรแลคะไซว บาทย่างใหญ่คุมควน ป่วนกิริยาราเริง บำเพ็งมันครันครีก เจ้า
 ผู้ศึกโรมราญ ความกึกท่ายมมืออยู่ วูวางวังฉับฉิว ปลิวประเลห์ลมพาน สำแสะสารแสนยา
 ขวาซ้ายแข็งหน้าหลัง ทั้งทวยพลคนขุนด่านทุกมุดมวดมาตย์ ยাত্র ม หันโทท้าว ค้าวศึกคู่สอง
 สาร ราชศึกคู่สองไท ไรพิริยะแห่หอม พรอมแตกกลางควายุทธ กำหนดศีโดยเสด็จ เห็น
 เข้าไกลกองหน้า ขาศึกษาดูคามเคียบ ษ ระเบียบรหมุคัสกร มอญพม่าคาคิน เดินดูจกลัน
 คลาฟอง นองน่านในอรณเวศ ตรีศทอพระเนตรเบื้องมร ใดโรมรอนทวยสยาม
 หลามเหลือหลังคังคับ ซับซอนแทรกสับสน ยลขเป็นทัพเป็นกอง ฆกใส่สองสารทรง ทรง
 เข้าถึมเข้าแทง ควยแรงมันแรงกาย หงายงาเสยสารศึก เฝือกั้งพ่ายมายตน ปนปะ
 ไปไขว่กว้าง ข้างศึกโคกลันมัน หันหัวทกตกกระหมาเป็น บากันเลี้ยงกันหลบ ประทพประทะ
 อลวน สองคชชนชาญเชียว เร็ยวรณรงค์เริงแรง แทงถึมฉักตะดุนบอน พนมมอญตาย

กลาด ข้าศึกสาครเป็นโสรณ โรมกัณฑ์ชฌู คุ้งพรรณาชรวง ไปตกตองคนสาร
 ฐุมามารเกิดกระละม อมอดเวงฟากฟ้า คุบูรจักหนา หนึ่งสิบแสงโอง แฉนา

1.	จิ้งไทเทเวศรอาจ
มิงมทิสวรมกุฎ
เถลิงภพแผนนอยุช-
แสดงพระเคอข่งฟ้า	สมมุติ
เกศหลา
ยายิง ยศแส
เขื่องควาคินไหว
2.	ภูวไนยมายโอบรัฐอื่น
แกเทพทุกถิ่นสถาน
โสฬสพรหมพิมาน
เสิญช่วยขุมโสศชั้น	โทยงการ
จชั้น
กมลาสน์ แฉนา
สกัณต์ถอยตุแฉง
3.	ซึ่งแสร้งรังสฤทธิให้
ในประยูรเสวตฉัตร
หวังมคังบวรรัตน
ทำนุกพระศาสน์เกื้อ	มาอุบิ
สิบเชื้อ
ตรียศ ยี่นนา
กอสร่างแฉงผล
4.	กลไกไปช่วยแผ้ว
ใสสรว่างฐมา
มลักเล็งเหลาพาธา
เห็นตระหนักเนตรควย	นภา คดฉา
ภิโคมวย
ทวยเทิก สมรแส
คังนี้แห่งฉงาย
5.	พอวายวรวากย์อาจ
กาดมหาวาตะ
ทรหิงทรหวลพะ
หอบฐนางคจางจา	โอบรัฐพระ
ถิ่นฟ้า
พานพิค หาวแฉ
จรัสควาแฉนสมร

6. ภูธรเม็ลอมิตรไ้
 กรบดิบหกนัทรทรง
 บจวบจบองค์
 พดางเรงซั๊กชเตา
7. โยแขวงชาวทิศาว
 บัด ฆ เห็นชุนกรี้
 เถลิงนัทรจักรพิริย
 ทนแห่งฉายาไม
8. บินสยามยลแททาน
 ถวิลว่าชุนศึกสำ
 ทวยทัพเทียบพันลี้ก
 กรบเครื่องอุปโลกโพ้น
- สองสุริยหงส์ผานหลา
 แหกเงาจอมทะเลง แลนา
 ไปเกรงประภาพเตาเผา
 สู่เลื่อนไปหนี หนานา
 ไพร่เรงสาครรอง
 คิ่นเตาแตกฉาน ผานนา
- ขำรง สารแฮ
 เทริกเกลา
 อุปราช แลฤา
 แต่ตั้งตาแสวง
 ทฤมฏี แลนา
 หนึ่งไสร
 เรียงกั๋ง สุธอย
 ขอยชี้เฒอนาม
 คະเน็ก อญูนา
 นักโน้น
 แลหลาก หลายแฮ
 เพ่งเพี้ยนพิศวง
- ชัมคเซนทรบายหนา
 พักตรทานของฤาเฝ้า
 โชรรมปืนไฟไปคอง
-
1. นฤบาลพิตรเผา
 ผายสีหนาทกธา
 ไทเราะราชสุภา-
 เสนอบมีชอง
- ภูวนา ยกแฮ
 ทานพรอง
 นิคส์อ สารนา
 ชุนแคนคำไซ

2. ^๒อาไ้ฏฐเรศหล้า
 เผยพระยศยีนเียง
 สี่มพิศท้าวสี่ดะเวง
 ไปเริ่มรอกุทธิเฒ่า
3. ^๒พระพิพระยูผาน
 ไปชอมเซมฐึ้นหยุก
 เชิญราชรวมคชยุทธิ
 สืบกว่าสองเราไ้สร
4. ^๒หัดกีธมเรศอาง
 น้มอนากตกาถ
 ชัดคิยาบุทธรบรรหาร
 คงแต่เฝือพีนอง
5. ^๒ไว้เง่มทรลพชร่อง
 สำหรับราชสำราญ
 บำเพ็ญทฤทัยบาน
 เสนอเนตรมนุชย์กัถ
6. ^๒ปางไท้เทเวศรทัง
 เชิญประทุมโบสถาน
 ชมชื่นนครำราญ
 ไ้ครเฝ้าวไ้ครชาญชี่
7. ^๒หวังเริ่มคณเเกียรติกอง
 ยี่นพระยศอยูกง
 สงครามกษัตริย์ทรง
 สองราชรอนฤทธิรา
- ^๒เพลงตะเลง โลกกา
 ยานแกว
 หวังเคช ทานนา
 เฝือกกลาแกณหนี
 ภพคุด กมเอย
 รมไม
 เผยคเกียรติ ไว้แธ
 สุกฉินฉาฉี่
 ลวงสาน นี้นา
 หอนพรอง
 คชภู กั้แธ
 กรามพำคินกมัย
 สุกศำบคี่
 เริ่มรัง
 ประคิยุทธิ นี้นา
 แศหล้าเลอสรวง
 พรหมบาน
 หนี
 ภูคอด กั้แธ
 ชเยศอางอวยเฉลิม
 กดางรงค์
 ภูหล้า
 ภพแผน สองธา
 เรืองรัฐเรธิญ

8.	คำเนินพจนพากย์พรอง องกักรูปปราชา กอบเกิดชคิยมา- ชัคชเขายุทธแยง	พรรณนา ธานแจง นะนิก หายุเฮย ความควยโดยถวิล
----	---	---

1.	หัสคินมินชเรศไท คีตสมิทชิตมาตงค หนึ่งคือคิริเมชลมง- เคียรสายหงายจากวาง	โททรง หนึ่งอ้าง คดอาสน์ มารเอย ไสวแกว่งแห่งโถม
2.	สองโจอมสองจุงวาง สองชัคชิตยสองชคช กระลิ่งกระดอกลง กวางชัคชแยงคำ	บำรุง เจริญคำ ไวกอง นักนา เชนเจียวในสนาม
3.	งานสองสุริยราชคำ พางพัชรินทร์ไพจิตร ฤารามเวรัมภฤทธิ ทุกเทศทุกทิศอ้าง	เลอพิศ นาทอ คีตสร้าง รมราพณ์ แดฤา อื่นไทไปเพ็ญ
4.	ชุนเสียมสามารถทาน ชุนทอชุนไปเบง ยอหัตถ์เทคลมองเลมง งามเริงงามโททาว	ชุนตะเลง หยอนทาว อังกุส ไกวแฮ ทานสู่คิกสาร
5.	กชยานชัคชิตเยศเบื่อง โถมประทะไปพัน สารทรงราชรามัญ เสยสายท่ายพันคั้ง	ออกถวัลย์ เพ็ญมยั้ง ลงลาง แลนา คุกักางเขิน

6. คำเนินหนุณถนัดไค
 หนอนเรนทรทิต
 เสกัจแสงวราภุทธิ
 พ่อนฟาดแสงของาว
7. เบื้องนั้นฤณาณู
 เบียงพระมาลาณิน
 ศัสตราวุธอรินทร
 เพราะพระหัตถ์หากปดง
8. บัดมังกลพาหไ
 แวงเหวียงเบียงเกียรดะบัค
 อุกคฤกพุกเงยงัก
 เมนบายหงายแห่งนไ
- เชิงชิต
 กคดาว
 รัารอน ขอแ
 อยู่เพียงจักรณิน
 สยามินทร
 หนอนพอง
 ฤกฤก องคโดย
 บัดควยขอทรง
 ทวารทิ
 กคไค
 กคช เลิกแ
 หวงทอที่ลอย

1. พลอยหล้าเพ็ลยกลาหาน
 บัดราชฟาดแสงพล
 พระเกษพระแสงคค
 ถนัคพระอังสาซอน
2. ฤราราพูราวแยก
 เอนพระองคกงทบ
 เหนือกคชชอนรบ
 วายชีวาทมสุคดิน
3. บั้นทายคชาตเรศทาว
 ถึงพิราลัยลาญ
 เพราะเพื่อพิชไฟ-
 โชรบสาคราคป็นขาง
- ในรณ
 พายพอน
 เนคัจกู ฐ็ญแ
 ชาคดาวโคยชวา
 ยลสนม
 ทาวคิน
 ึ่งเวช
 ฐุาเสวยสวรรค
 ไทยไมท
 ฐ็พมฉาง
 ีราช แลนา
 ทอกลงคนสลาย

4.	ฝ่ายองค์อิศวรนาถน้อง แด่คองยศกรษุทชยาน นางจาชโรราญ เร็วเรงคเซทรเซา	นฤบาล ยาครเตา อุทธิราช แลดา เขนกำปารู
5.	บัคภูษเรศพาหิไท องดางางโทหนค พิชเนียงเบียงเบนตน หัวบันหันข้างไห	เชิงชน เทิกไท เซหวค ไผ่เส เพ็ลียงพลั้งเสียที
6.	ภูมิมืองางาว พันฟาคชาคคอบร อินทรียชบกุญชร เผยพระเกียรตีมานเฝ้า	ของอน บันเกล้า เมือทืพิ แลเสย พีนองสองไท
7.	ทันโคกกลางคชเจ้า มลายชิตลดาญหัก เหลืออลามเหลาปรบักษ์ ศรีงอกพกตกขว้า	จุดจักร ทาวช้า ปีนไผ่ย เอาเจย อยู่เมือองมนสาร
8.	พระราญอริราชค้าย สี่หาสนองบาทโท พระยศยิงภยโย สองรอดโดยเสด็จคาว	เคโซ ทวนดาว ผานแผ่ ภพนา ศึกสูเสียสอง

1. จึงกองพยุทวายทัพ สรรพหลังหน้าขวาซ้าย ฝ่ายมาหันรบคินทร
ขณะอรินทรพินาศ ชาติคอกชสองเสร็จ คางรีบระเท็จเข้าโรม โทมหักหาราญรุก
บุกบันพันแห่งสา พยามอุไทยใหญ่ ไผ่ดางลาวคางควน ไผ่ดางยวนคางคิน
คินกันแตกกันตาย หลายเหลือนับเนื่ององ กองกายกายรายหัว ตัวชาเขนเค็ดคาง

<p>4. สองผจญวิราชทวย คุณชอบตอบว่า เหน็จ ครบเครื่องอุปโภคเสด็จ เงินและทองหาสไซ</p>	<p>โดยเสด็จ ทานโต ทุกสิ่ง สรรพเส อีกทั้งทวยเขลย</p>
<p>5. แล้วเผยพจนารัตน์ ยกขอบกอบบ้านาญ นายมหานุกภาพควาญ หมื่นภักดีศวรทวย</p>	<p>บรรหาร พิมาย กลางกช หนึ่งนา ศึกสู้เสียคน</p>
<p>6. บัคคลดคำรัสให้ ทรัพย์สินสิ่งศรีสำรด บุตร์ทหารทานแทนทด สมที่ภักดีตั้ง</p>	<p>บุญยศ หัวตั้ง ความชอบ เขานา คอเหงาเขาเฉลิม</p>

1. เติมว่าเหน็จเสด็จไซร้ ข ให้เชิญพระอัยการศึก ปรีกษาโทมขุนทัพ
 สรรพทั้งมวลหม่อมมาตย์ วาอริราชวิบุ ขกพยุหเหียบเขต ประเทศธานีเวียงชัย พระ
 บาทไท ข ทั้งสอง ปองพระศาสนาอรุณ ฅคุณขุมขีทวิชาติ หัวทวยรามฎร์ประชา
 ไประอาออกทอ ขอล่าเค็ญพระองค์ ทรงพระอุตสาทภาพ เสด็จปราบราชดิ ปรวง
 มนตรีนายทัพ สรรพทุกคนทุกตัว ก้าวเรนทร์เหลืออน พนียงพระราชอาชญา ไป
 ยাত্রาฆอลชั้นข ทัพเสด็จควารณรงค์ มละสารทรงสองเตา เข้าทามกลางปัจนิก
 ถึงสู้ศึกหนีสติ ฅเณเสด็จสรรพ โทมขุนทัพทั้งมวล ฅวรประการโคไลร โดยระบอบ
 แบบไว้ แต่เมืองโบราณ รัตนา

<p>2. ถวายพิพากษาชั้น แห่งเป็องบันทิก</p>	<p>คำรัสโดยเหตุขึ้น โพนนา</p>
<p>3. คำนิ่งมาบิกล จวบเข้าควรงค</p>	<p>วันมัตร์สไซร โพนนา</p>

4.

กำหนดพรุกเพ็ญแท้
ตรุ่ครึ่งตรากซัง

หันขวาไว้แน
มันนา

1. ตั้งเตป้ากั๊บท ลวงอุโบสถเสร็จแล้ว เร่งศกขญุ้โทมกยาแควว ถลาคกาว
คำเนนพหนา

2. ไปเกีนกาลทานสัง กระทั่งแรมสิบห้าค่ำ ย่ำสองนาฬิกาปลาย ท่างน
งายพอเสร็จ จึงสมเค็จพระวันรัต วัดป่าแก้วแคววคลา กับราชาคณะสงฆ์ ยี่สิบ
ห้องกสองแผนก แถกงานสารล่าย ฝ่ายอุย้งวังราช พระบาท ธิ ให้มินต์
คลเรือรันทนมาพัก ตกแต่งอาสน์ลาดเจียม เกรียมเสร็จส่งขลุ่สติดิต บพิตรกรกรรพุม
ชุมบรพชิตแซมขึ้น ขุนสี้อ่นอวยพร ตามข่าวจรจอมภพ ซึ่งเสด็จรบพารณ จนอเรนทร์
พินาศ ซาคกอกซในรงค จิงพระองคคิเกรศ บรรหารเหตุจำมึง จอมสงมตั้งขึ้นชาน
พระราชสมภารมีชัย โคทวยบาทมุลิกา ท้องอาญาอินแทนง ครั้นสงคโดยสคัม ว่า
นายทัพทั้งผอง เกณทเขากองพยุห โยมสองตุ่คอเชญ มันเห็นเล็กสระหก ทรคก
คาลระรัว ยิงกวากด้วสวามิต บเตาศิกคุดอย มละแตะขอยสองคน เข้าโรมรณราวิต
ในอมิทรพญากลาง แสนเสนางคเนืองบร จนราญรอนไอยเรศ ลุขโยกมเคยู จึงโคดู
หนามัน เพื่อกหัดแตบารเมศ เมืองบุเรศบารุง ผดุงเคชเผื่อพี่น้อง ฅิบพองบุลบูรพ
โกตุ่รยขุ่ญยเสียมภพ ทรลบลื่องขามนามทะเลง ดี้อละเวงชามศรี เป็นขรดีหงสา
เลื่อมกุกุยาสยามยศ สาทสสหากมากมวด ควรงทงทถึงมวย คว้าพระอัยการศึก
จารีกรชื่อขัวฟ้า ไว้เป็นขเพกายน้า อย่าให้ไครยด เยียงนา

1.

สมเค็จพนเจ้า
ฉลองพจนราชวาที
ทวยทูลละอองขุ่ดี
พีนภักคิตอไต

จอมชี่
ทานไท
บัวบาท พระนา
บทเบื่องเรญ

2.	กุณิดไปรักท้าว แฉกระบอบแต่เพรง พระเคชหากแสดงเอง เสนอทุกทวยขเรศกอง	ไปเกรง หอนทอง อำนาจ พระนา เกียรติต่างอัศจรรย์
3.	พระศรีโลกนาถแผ้ว เจกพระราชสมภาร เสด็จไรพิริยระราญ เสนอพระยศยีนกอง	เม็ดจमार ฟีนอง อรินาศ ลงนา เกียรติท้าวทุกภย
4.	ฦวหลายพุกพุกทอรา ชนะอมิตรมวดมอญ พระเครบคาลขจร ไปท้าวเรศออกอาง	โรนรอน มัวมล้าง เจริญฤทธิ พระนา เลิกฟ้าคืนไหว

1.	ออย่าไทโหมนัสน้อย เพื่อพระราชกฤษฏา ทุกทวยเทพคณา แสดงพระเคไชชี	หฤทยา แทก ชุมชวย พระเคย ชเยกไวโนสนาม
2.	สมคังความคูปรอง ชุนแกนเคื่องกมล	ชอบพิศรอยาของ ทานนา
3.	โดยยุบลดองแท กูกดอยแกลงการ	ฤาสนเทเลทแล นีนา

1. ปางนฤบาลคินทร บินสมเด็จพระวันรัต จำแนกอรชรบรรยาย
 ถวายวิศิษณาสาร โดยพิศคารพรรณนา เสนกสมญาตโยค พระบรมโลกโมลี ควย
 วิชิคูปมา แห่งกฤษฏาภินหาร คาลมนัสขุมขึ้น ตันเต็มปรีดีปราโมทย์ โอนรู้ออกอันสาธุ

ขุพระกรรกรรม ขุบทสนัษเหนื่อผาก เพื่อยินมลากเลอมาน เจ้าภูชานคำกอม
ชอมทุกสิ่งจริงถอย ถวิลบแห่งหนึ่งนอย แนนแหทางแดง แฉนา

-
1.	แจ่งเหตุแห่งเทือกซึ้ง
จึงพระวันรัต
ถวายพระบวรศรีสวัสดิ์
นฤทุกชั้นฤทัยแฉว	โนมนัส
ป่าแก้ว
สว่างโชน นานนา
ผองพนอันตราย
2.	ทั้งหลายทวยบาทเปื่อง
ควรโกศรโชนสาหัส
แคทุลฐุฉิมบท
เพรงพระอัยกาทาว	บงกช
อะคราว
สนองบาท มานา
ตราบโพพระเจ้าหลวง
-

1.	ฉวางบพิตรผู้
ถือพุทธบวรรัชสรพ
เชื่องคอคอวยทัณฑ์
เลบอยาราญสีหมฉาง	เจดิงถวิลบ ราชย์ฤา
สืบสร้าง
ทวยโชน นีนา
หนึ่งครั้งขอเผื่อ
2	ไวเพื่อผดุงเดชเจ้า
ก่อเกิดราชรำบาย
พูนเพิ่มพระสมภาร
วายบหวังคนแก	จอมปราถ
ใหม่แม่
เพ็ญภพ
ชอมไคไคไค
-

เนื้อเรื่องแผนสุดท้าย

นฤปดีคาสค์ขอรอด ซึ่งพระวันรัตภิปราย ถวายพระพรอวยจาจน์ โทมมวด
 นาคย์ทุกมุด เพื่อการอุบวิวัณณ์ ถักตีในนาทขงส์ จึงพระองค่อนุญาต พระราชทาน
 โทมทั้งมดง โดยอันตรองคงยศ บรรหารพจนฟ้าที่ ซึ่งเจ้าชีซานขอ ข้อยยกยอโหมให้
 แดชกมให้ไปรอน เอนนกรตะนาวศรี บุรีทวามริค ถายหนผิกหาชอน ขุนสงฆ์คอบ
 คำชาน ขอโรมราชูราวิศ ไปเป็นกิจกตาม ไซเงื่อนงามบรรพชิต โดยบพิตรธัชยา
 เมืองมัญชาเชิงไซ ซอลาให้สีลาศ ยังอาวาสเวียงวัด ทรหมักทานจรดี พาเพื่อนชี่
 อะคร่าว ถิ่นสูควาราม เจ้าจอมสยามเสาวนีย์ เมืองมนตรีพันโท โปรคให้เนา
 คำแทนง แหงฐานันครยศ พระราชกำหนดโดยคัม ทัพเจ้าพระยาพระคลัง รั้งพล
 ทัพหมื่นเสร์จ เห็นไปโรมเมืองทวาย หมายเจ้าพระยาจักรี ปรักพิริย์ให้มบทัค รัค
 ไปโรมตะนาวศรี ตีมริคเวียงชัย จึงไซมมาคยา บังคัลดาษาครพยูห์ ฐู่แดนเค็กโดย
 ปอง มินเสียมสองสุริยชาติ ทรสพิภพพจนา ซึ่งอุตรานกเรศ เชนลีมาเมืองออก
 เลิกกรัวกรอกมาถาย หมายหมคทั้งมดง ตรีไตรครองครราวเก็ก เสื่อมหาญฮึกแมงเบา
 จักโรมเรอาญาชาน ฝีมือมานมอญมวด ควบคองชนบท ปรากฏเกียรติยศียง คงคูกัลป์
 ประลัย เกลิมแหล่งไผท้าวขาว แสดงพระยศไทท้าว ธิราชไว้ไปวาย นามนา.

บัตร์คำสั่ง

1. ให้กลุ่มเรียบเรียงเนื้อเรื่องที่จำแนกเป็นแผนย่อย ๆ ใ้ตอบเื่องกันตาม
 ลำคัมก่อนหลัง
2. ศึกษาเนื้อเรื่องให้เข้าใจ แล้วตอบคำถามที่กำหนดให้

คำถามที่กำหนดให้ให้ออกมทำงานมีดังนี้

1. เหตุการณ์ที่สำคัญในตอนนี้เป็น.....
2. คำประพันธ์บทใดที่มีลักษณะต่อไปนี้ (ยกตัวอย่าง)
 - 2.1 แสดงการตัดพ้อ
 - 2.2 เปรียบเทียบ
 - 2.3 พรรณนาให้เห็นภาพพจน์
 - 2.4 ถูกต้องตามลักษณะบังคับของโคลงสี่สุภาพ
3. สมเด็จพระนเรศวรมีลักษณะของผู้นำหรือไม่ อย่างไร
4. สมเด็จพระวันรัต มีลักษณะอย่างไร
5. ใ้รวบรวมคำที่มีความหมายต่อไปนี้ (ที่ปรากฏในเรื่องฉิลิทัศเลงพ่าย)
 - 5.1 ช่าง
 - 5.2 มา
 - 5.3 กักข
6. ข้อใดมีความสัมพันธ์เป็นคู่สอดคล้องกัน

สมเด็จพระวันรัต	1. นายมหานุกาฬ	11. ทวาย
แสนพลพ่าย	2. หมื่นภักดีศิว	12. ตะนาวศรี
เจ้าพระยาพระคลัง	3. มังจาชโร	13. พุทโธมาศ
จตุรพิริย	4. พระมหาอุปราชา	14. พลดีเหล่า
พิชเนียง	5. วัน 15 ก่ำ	15. พหารดีเท้าช่าง
ทายช่าง	6. วัน 1 ก่ำ	
กอวางช่าง	7. สมเด็จพระนเรศวร	
กระพังครุ	8. พระเอกภาพสรด	
เจ้าพระยาจักรี	9. คามวาดี	
วันป่าภูมท	10. อรัญวาดี	

ข. ใบสั่งเหตุการณ์

ผู้สังเกตการณ์ทำความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดเรื่องบทบาทของสมาชิก
กลุ่มและสังเกตการทำงานของกลุ่มโดยบันทึกลงในใบสั่งเหตุการณ์โดยไม่บอกให้สมาชิก
ในกลุ่มรู้

สมาชิกผู้ใดมีบทบาทดังนี้ (ระบุชื่อ)

1. ผู้ริเริ่ม.....
2. ผู้ชี้แจง.....
3. ผู้สรุปผล.....
4. ผู้ประเมินประណอม.....
5. ผู้ประเมินผล.....
6. ผู้เสนอแนะ.....
7. ผู้ชักคค.....
8. ผู้ทบทวน.....
9. ผู้กอวาน.....
10. ผู้เฉยเมย.....

ค. การบ้าน

ให้นักศึกษาทบทวนเรื่องสถิติตนเองชายที่เรียนมาแล้วทั้งหมด เพื่อเตรียม
อภิปราย และวิเคราะห์เกี่ยวกับคุณค่าในบทเรียนต่อไป

ง. อภิปรายเพื่อวิเคราะห์

ผู้สังเกตการณ์รายงานผลการสังเกตแล้ววิเคราะห์ในเรื่องต่อไปนี้

คำถามสัมพันธ

1. นักศึกษารู้สึกอย่างไรเมื่อเล่นเกมนี้
2. นักศึกษาใดแสดงความคิดเห็นหรือไม่
3. กลุ่มทำงานได้สำเร็จรวดเร็วเพราะอะไร

4. บรรยายกาศึในขณะเอนเกมเป็นอย่างไร
5. มีผู้ทำหน้าที่เป็นประธานหรือไม่
6. ประธานทำหน้าที่สมบูรณ์เพียงใด
7. ประธานมีส่วนช่วยในงานสำเร็จอย่างใดและรวดเร็วหรือไม่
8. กลุ่มมีการทำงานตามลำดับขั้นตอนเพียงใด
9. อภิปรายในหัวข้อที่มอบหมายให้กลุ่มทำ
10. อภิปรายเพิ่มเติมในหัวข้ออื่น ๆ ที่น่าสนใจ เช่น เกี่ยวกับจิตวิทยาด้านภาษาให้นักศึกษาวิเคราะห์หาเหตุการณ์ของคนใดของเรื่องที่แสดงว่าในการพูดก็ต้องอาศัยจิตวิทยาเพื่อให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงาน
11. แจกเอกสาร เสริมประสบการณ์เรื่องเจดีย์พุทธหัตถ์

ค่านเื่อหาวิชา

จ. แบบทดสอบ

คำด้ง

จงวงกลมรอบตัวอักษรหน้าขอที่ถูกทองที่สุดเพียงขอเดียว

1. ขอใจจัดอยู่ประเภทเดียวกัน

ก. โล, คัง, ทวน

ข. เชน, คัง, โล

ก. หอก, คาบ, เชน

ง. เชน, คัง, คาบ

2. "เงือคานพันละฉาด งางาวฟาดฉะฉับ ชับปึกชวยเขาคา ชับปึกชวา

เชาแตก แยกกันออกโรนรัน" ขอความนี้แสดงลักษณะอย่างไร

ก. ชุลมุน

ข. นากลัว

ก. กลาหาญ

ง. หวาคเสียว

3. ข้อใดเกี่ยวข้องกับพิธีทางไสยศาสตร์
- ปทุมพูน
 - เกล็ดคนาค
 - ฉะวาเขนไก
 - พระฉัยการศึก
4. "พระพิฆเนศวร ภูพุด ภูเมฆ" คำที่สื่อให้เห็นถึงอะไร
- ความเคารพ
 - ความกุนเคย
 - ความยำเกรง
 - ความหวาดกลัว
5. "ไปชอบเขมรขึ้นหมุด ร่มไม้" ข้อความนี้สื่อถึงอะไร
- สงสัย
 - ชมขวัญ
 - ทนายทนาย
 - ไม่เข้าใจ
6. "เจริญราชรวมกษัตริย์ เอยกเกียรติ ไวแสร
สืบกว่าตองเราไสร สุกคืนงามี" ข้อความนี้สื่อถึงอะไร
- จงใจ
 - ทนาย
 - เชื่อเชียว
 - เยาะเย้ย

7. "อุราราวุธ" แยก แยกสยาม
 เคนพระองค์ลงทมิฬ ทาวดิน
 เหนือคอครชอนชม ดั่งเวช
 วายที่วาทมสุกสิ้น สูฟ้าเสวยสวรรคต
 คำประพันธ์นี้คือใครในท่านใด
- ก. ภาพพจน์
 ข. อารมณ์
 ค. ความรู้สึก
 ง. ความหมาย
8. สมเด็จพระวันรัตมีลักษณะตรงกับข้อใด
- ก. กตัญญู
 ข. กตาทัญ
 ค. วาทศิลป์ดี
 ง. รอบคอบ
9. ข้อใดมีความหมายแตกต่างจากข้ออื่น
- ก. หัสดี
 ข. กุญชร
 ค. สิ้นชีพ
 ง. กเชนทร์
10. ข้อใดมีความที่เป็นคู่สัมพันธ์สอดคล้องกัน
- ก. พระยาจักรี - มัชฌิม
 ข. สมิทติศาธาร - ไพรินทร์
 ค. พระนเรศวร - ไชยนาฎภาพ
 ง. กรุงราม - พระนารายณ์

บทที่ 6

บทสรุปเรื่องลิลิตตะเลงพ่าย

(เวลา 100 นาที)

ความมุ่งหมาย
ด้านเนื้อหา

เมื่อกำหนดกิจกรรมให้นักศึกษาทำแล้วนักศึกษจะสามารถ

1. บอกคุณค่าของหนังสือลิลิตตะเลงพ่ายในด้านต่าง ๆ ได้ เช่น
 - 1.1 เนื้อเรื่อง
 - 1.2 รสวรรณคดี
 - 1.3 ความไพเราะในคำถ้อยคำประพันธ์
 - 1.4 ความรู้ในด้านต่าง ๆ
 - 1.5 การใช้ถ้อยคำ

ฯลฯ

ด้านคุณสัมพันธ

2. บอกประโยชน์ของการใช้ความคิดอย่างรอบคอบในการทำงาน
3. อธิบายถึงความจำเป็นของการยอมรับฟังความคิดเห็นจากบุคคลอื่น
4. อภิปรายถึงคุณค่าของการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
5. บอกประโยชน์ของการรู้จักวางแผนทำงานอย่างระบบ
6. อธิบายถึงคุณค่าของการโต้แย้งอย่างมีเหตุผล
7. บอกลักษณะของผู้นำกลุ่มได้

เนื้อเรื่อง

เนื้อเรื่องลิลิตตะเลงพ่ายที่เรียนผ่านมาแล้วทั้งหมด

กิจกรรม

ขั้นนำ

1. แบ่งนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 15 คน
2. ขออาสาสมัครกลุ่มละ 1 คน ทำหน้าที่ผู้สังเกตการณ์และรับใบ
ใบสังเกตการณ์ ก:

ขั้นปฏิบัติกิจกรรม

3. ให้กลุ่มวิเคราะห์คุณค่าของเรื่องลิลิตตะเลงพ่ายเท่าที่ใคร่เรียนมาแล้วทั้งหมดเพื่อเตรียมอภิปรายและเป็นการสรุปบทเรียน

ขั้นวิเคราะห์

4. อภิปรายเพื่อการวิเคราะห์ ข.

ขั้นประยุกต์ใช้

5. บอกข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมในครั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้
6. นำความรู้ที่ได้รับเป็นแนวทางในการศึกษารวมคดีเรื่องอื่น ๆ

ประเมินผล

ความเนื้อหา

1. การอภิปรายเรื่องคุณค่าของหนังสือลิลิตตะเลงพ่าย

ความกลุ่มสัมพันธ์

2. ปฏิสัมพันธ์ขณะทำกิจกรรม
3. การอภิปรายเพื่อวิเคราะห์

อุปกรณ์

ก. ใบสังเกตการณ์

คำตั้ง

ผู้สังเกตการณ์ทำหน้าที่เป็นแต่เพียงผู้สังเกตและบันทึกสิ่งที่ตนประทับใจลงในใบสังเกตการณ์ดังนี้

1. ทักษะการสื่อสารของแต่ละบุคคล
 - 1.1 การแสดงความคิดเห็น (ถ้อยคำพูด ท่าทาง หรืออื่น ๆ)
 - 1.2 การฟัง
 - 1.3 การตอบ

- 2. รูปแบบของการสื่อสาร
 - 2.1 การโต้ตอบ (กระทำโดย คนต่อคน คนต่อกลุ่ม ทุกคนต่อผู้นำกลุ่ม)
 - 2.2 สารสำคัญ (ใช้เหตุผล, ใช้อารมณ์)

3. ความเป็นผู้นำ ระบุชื่อของสมาชิกกลุ่มที่มีบทบาทต่อไปนี้

- ผู้ริเริ่ม
- ผู้ชี้แจง
- ผู้สรุปผล
- ผู้ประนีประนอม
- ผู้ประเมินผล
- ผู้เสนอแนะ
- ผู้ชักจูง
- ผู้ขมขู่
- ผู้ก่อกวน
- ผู้เฉยเมย

4. ลักษณะของผู้นำ

-ประชาธิปไตย
-ลัทธิเผด็จการ
-ตามสบาย

5. ลักษณะของผู้นำที่มีผลต่อกลุ่ม

-กลุ่มเกิดความกระตือรือร้นในความร่วมมือ
-ขาดความกระตือรือร้น
-การนิ่งเฉย
-การทอดทิ้ง
-ขาดความสามัคคี

6. บรรยายากศในการอภิปราย

7. สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการทำงาน

7.1 ขนาดของกลุ่ม

7.2 เวลาที่กำหนด

7.3 สถานที่

8. ความคิดเห็นอื่น ๆ

ข. อภิปรายเพื่อวิเคราะห์

ความคลุมเครือ

1. ผู้สังเกตการณ์รายงานสิ่งที่ตนสังเกตเห็น แล้วสมาชิกทั้งหมด
รวมอภิปรายเกี่ยวกับรายงานนั้น

ความเนื้อหาวิชา

2. อภิปรายถึงคุณค่าของหนังสือลิตตะเจดงภายในหัวข้อต่าง ๆ เช่น

2.1 เนื้อเรื่อง

2.2 รสวรรณคดี

2.3 ความไพเราะในด้านการใช้ภาษา

2.4 ความรู้ในด้านต่าง ๆ เช่น การจักสาน ความรู้เกี่ยวกับ
ไสยศาสตร์ อารุณ คำราชาศัพท์ สงคราม ฯลฯ

2.5 การใช้ถ้อยคำ

ฯลฯ

ประวัติผู้เขียน

นางวิไลวรรณ สันตะโกมล เกิดเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2493 ณ บ้านเลขที่ 414 ตำบลสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษา บัณฑิต (กศ.บ.) จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาพระนคร บางเขน เมื่อปีการศึกษา 2514 ปัจจุบันรับราชการตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 4 ณ วิทยาลัยครูเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

